

Ghidul utilizatorului pentru aplicarea prevederilor Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate

2023

PREFAȚĂ

Ghidul utilizatorului privind aplicarea prevederilor Regulamentului pentru gestionarea uleiurilor uzate (*în continuare – Ghid*) este elaborat de Ministerul Mediului cu suportul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ Moldova), prin intermediul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova” și cu sprijinul financiar al Uniunii Europene (UE).

Ghidul oferă îndrumări practice pentru producătorii de uleiuri/ generatorii de ulei uzat (în continuare – UU), inclusiv operatori autorizați antrenați în activități de colectare, transportare și tratare cu scopul de a asigura gestionarea ecologică a fluxului de uleiuri uzat generat și respectiv spori capacitatea de a onora obligațiile ce rezidă din aplicarea responsabilității extinse a producătorului, conform prevederilor art.12 și 52 din Legea nr.209/2016 privind deșeurile și Regulamentul de gestionare a uleiurilor uzate aprobat prin [Hotărârea de Guvern nr. 731/2022](#) (*în continuare – Regulament*).

În realizarea Ghidului s-a ținut cont de prevederile *Ghidului Tehnic Basel privind re-rafinarea și alte metode de reutilizare a uleiului uzat Nr.5*¹, care oferă orientări practice pentru a consolida eforturile de a asigura în măsura în care este posibil gestionarea ecologică a UU, deșeu care face obiectul Convenției de la Basel.

Opiniile exprimate în prezentul text aparțin autorului și nu reflectă neapărat punctul de vedere al Uniunii Europene (UE), al Ministerului German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) și/sau al Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ Moldova).

PRECIZĂRI

Ghidul oferă explicații, precizări și acolo unde se impune, soluții pentru erorile frecvente care conduc la abateri de la legislația de mediu cu privire la gestionarea ecologică a uleiurilor uzate.

În cazul contradicțiilor între conținutul prezentului Ghid și legislația aplicabilă în domeniul gestionării deșeurilor, vor prevala întotdeauna prevederile legislației în vigoare

Ghidul nu este obligatoriu din punct de vedere juridic, dar are rolul să ofere recomandări generale și să încurajeze bunele practici privind gestionarea ecologică a uleiurilor uzate.

¹ <http://www.basel.int/Portals/4/Basel%20Convention/docs/meetings/sbc/workdoc/old%20docs/tech-r9.pdf>

Cuprins

PREFAȚĂ.....	2
Termeni	5
Capitolul 1. Introducere	6
1.1. Scop și Obiective	6
1.2. Tipuri de uleiuri uzate	6
Capitolul 2. Înregistrarea producătorilor și autorizare REP.....	8
2.1. Actele necesare și procedura de înregistrare.....	8
2.2. Orientări practice privind elaborarea Planului de operare	10
2.3. Aspecte organizatorice privind REP.....	11
Capitolul 3. Gestionare uleiuri uzate.....	13
3.1. Colectarea și stocarea uleiurilor uzate	14
3.2. Transport uleiuri uzate	18
3.3. Tratarea deșeurilor de uleiuri uzate	19
3.4. Cerințe de securitate privind gestionarea uleiurilor uzate.....	23
Capitolul 4. Orientări privind evidența și raportarea datelor.....	23
Anexa nr.1. Model Plan de operare.....	25
Anexa nr.2. Proceduri de prevenire, răspuns și curățare a scurgerilor pentru.....	38
transportatori de uleiuri uzate	38
Anexa nr.3. Cerințe pentru a asigura măsurile de securitate la locul de muncă	39
Anexa nr.4. Programul de măsuri și lucrări în vederea prevenirii poluării accidentale.....	40
Anexa nr.5. Caracteristici ale proceselor de regenerare a uleiurilor uzate	41
Anexa nr.6. Lista unităților care acordă sprijin în cazul apariției unei poluări accidentale	42

Abrevieri

AM – Agenția de Mediu

PO – Plan de operare

PPAM – Politica de prevenire a accidentelor majore

PU – Plan de urgență

REP – Responsabilitate Extinsă a Producătorului

SC – Sistem colectiv

SI – Sistem individual

UU – Uleiuri uzate

SIAMD – Sistem Informațional Automatizat de Management a Deșeurilor

Termeni

<i>Colectare</i>	operațiune prin care uleiurile uzate sunt transferate de la deținători la operatori economici care efectuează colectarea, valorificarea sau eliminarea acestor uleiuri.
<i>Plan de operare</i>	document cadru prin care producătorii de uleiuri stabilesc obiectivele pe care urmează să le îndeplinească în corespundere cu cerințele Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate, stipulează măsurile/acțiunile care sunt necesare să le îndeprindă pentru atingerea țintelor de colectare a uleiurilor uzate și pentru implementarea schemei de responsabilitate extinsă a producătorilor (REP).
<i>Punct de aprindere</i>	cea mai scăzută temperatură la care un corp combustibil emite suficienți vapori pentru a forma, cu aerul ambiant, un amestec gazos care se aprinde sub efectul unei surse de energie termică,, dar nu suficient pentru ca combustia să fie susținută.
<i>Reciclare ulei uzat</i>	orice operațiune de valorificare prin care deșeurile sunt transformate în produse, materiale sau substanțe pentru a-și îndeplini funcția lor inițială sau pentru alte scopuri.
<i>Recipiente</i>	rezervoarele, cisternele, autocisternele și butoaiele metalice utilizate pentru colectarea, stocarea și transportarea UU.
<i>Regenerare/Re-rafinare ulei uzat</i>	proces de reciclare prin care uleiurile de bază pot fi produse prin rafinarea uleiurilor uzate, în special prin îndepărtarea contaminanților, a produselor de oxidare și a aditivilor conținuți de acestea.
<i>Stocare</i>	depozitare temporară a UU într-un loc sau într-o instalație adecvată în care sunt asigurate izolarea, protecția mediului și siguranța persoanelor pentru a se asigura că acesta este ulterior tratat în mod corespunzător.
<i>Tratarea</i>	operațiuni de valorificare sau eliminare a uleiurilor uzate prin metode chimice sau fizice, inclusiv pregătirea prealabilă valorificării sau eliminării.
<i>Ținte de colectare</i>	procentaj obținut prin împărțirea cantității de ulei uzat colectat separat în tone pe parcursul anului calendaristic la masa medie a cantității totale de ulei pe care producătorii îl vând utilizatorilor finali pe parcursul anului respectiv și al celor 2 ani precedenți.
<i>Uleiuri</i>	toate uleiurile industriale și lubrifiantii, pe baza minerală, semisintetice, sintetice sau biogene.
<i>Ulei de baza</i>	uleiul mineral rafinat în care se introduc diferite adaosuri, cum ar fi aditivi sau alte substanțe organice ori anorganice, pentru obținerea unor proprietăți speciale.

Capitolul 1. Introducere

Gestionarea UU este deosebit de importantă din cauza cantităților mari generate (circa 10 mii tone ulei uzat generat anual²). Uleiul este insolubil, persistent și toxic și conține în principal hidrocarburi. Poate conține, de asemenea, aditivi (ex.Plumb) și impurități datorate contaminării fizice și reacțiilor chimice care apar în timpul utilizării acestuia. Contaminarea uleiului uzat poate apărea și prin amestecarea acestuia cu alte fluide uleioase sau deșeuri lichide, proces care poate prejudicia grav operațiunile de recuperare sau reciclare. În acest context, cerințele privind gestionarea ecologică a UU reglementate prin Regulament și detaliate în prezentul Ghid trebuie aplicate corect și respectate de utilizatorii Ghidului.

În continuare, prezentul Ghid oferă îndrumări tehnice și o imagine de ansamblu asupra principalelor pași de urmat în vederea gestionării corespunzătoare a cantităților și tipurilor de uleiuri uzate rezultate din uleiuri introduse pe piață, conform prevederilor *Hotărârii de Guvern nr.731/2022 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate* și în corespundere cu prevederile art.12 și 52 din Legea nr.209/2016 privind deșeurile și Strategia de gestionare a deșeurilor din Republica Moldova pentru perioada 2013-2027.

Ghidul prezintă un suport metodologic pentru toți producătorii de deșeuri, care conform Regulamentului de gestionare uleiuri uzate sunt responsabil pentru îndeplinirea obligațiilor care le revin în materie de răspundere extinsă a producătorului (în continuare – REP). În acest sens, prin Ghid, producătorii sunt ghidați privind procedura și actele necesare pentru înregistrarea în Lista producătorilor și nemijlocit procedura de autorizare REP, îndrumări practice privind realizarea unui Plan de operare, după cum prevede pct. 12 din Regulament, calculul țintelor de colectare, procedura de evidență și raportare date despre UU.

1.1. Scop și Obiective

Scopul Ghidului este de a contribui la prevenirea și limitarea poluării aerului, apelor și solurilor și limitarea riscurilor pentru sănătate datorită gestionării conforme a UU. Ca suport metodologic pentru utilizatori și reieșind din rolurile și responsabilitățile producătorilor de uleiuri reglementate prin Regulament, obiectivele specifice ale Ghidului cuprind:

- Prevenirea contaminării UU cu produse neadecvate;
- Încurajarea și îndrumarea producătorilor de ulei să organizeze crearea punctelor de colectare a UU cu acces pentru clienților lor și publicului larg atât din mediul urban cât și rural;
- Respectarea procedurilor sigure și eficiente de colectare și transport pentru UU;
- Manipularea în siguranță a uleiului uzat de către reciclatori și utilizatorii finali;
- Respectarea cerințelor de securitate în procesul de gestionare UU (ex. elaborarea PPAM și PU)
- Organizarea evidenței datelor despre UU generate, colectate, tratate, exportate, etc. Următoarele capitole ale acestui Ghid se referă la fiecare etapă a procesului de gestionare a uleiurilor uzate.

1.2. Tipuri de uleiuri uzate

În sensul prezentului Ghid, **UU** reprezintă toate uleiurile minerale sau lubrifianții sintetici, sau uleiurile industriale care au devenit improprii folosinței pentru care au fost destinate inițial, cum ar fi uleiurile

² Conform Studiului "Mercury releases from open burning in the Republic of Moldova, 2018" și datelor analizate pentru elaborarea AIR pentru Regulamentul privind gestionarea uleiurilor uzate

utilizate de la motoarele cu combustie și de la sisteme de transmisie, uleiurile lubrifiante, uleiurile pentru turbine și cele pentru sistemele hidraulice.

Categoriile de uleiuri plasate pe piață conform Nomenclatorului combinat a mărfurilor se prezintă în **anexa 1-a**, iar categoriile de UU conform H.G. nr.99/2018 privind Lista deșeurilor se prezintă în **anexa nr.1** la Regulamentul privind gestionarea uleiurilor uzate.

Uleiurile uzate se împart în două categorii:

- **Uleiurile curate**, de origine industrială, slab deteriorate, ce pot fi cu ușurință regenerate printr-un simplu proces de purificare (filtrare sau/și centrifugare)
- **Uleiurile contaminate** cu particule metalice și compuși rezultați în urma arderii, provenite din lubrifierea componentelor autovehiculelor, ce au fost supuse unor condiții termice și mecanice severe.

ATENȚIE! Niciunul dintre aceste două tipuri de uleiuri, care au punctul de aprindere peste 60,5°C nu trebuie confundate cu uleiurile solubile sau alte fluide emulsionabile, uleiuri vegetale sau amestecuri de apă și hidrocarburi, pentru care metodele de colectare și **depunere** sunt diferite, iar punctul de aprindere este sub 60,5°C. Dacă UU devine contaminat cu aceste produse, produsul rezultat va deveni de obicei nepotrivit pentru colectare de către un operator autorizat.

Exemple ce nu reprezintă UU:

- Distilate de petrol utilizate ca solvenți, cum ar fi terebentină, kerosen, spălarea pieselor;
- Uleiuri uzate rezultate din curățarea rezervoarelor de stocare a combustibilului virgin, curățarea scurgerilor de ulei de combustibil virgin sau alte deșeuri de petrol care nu au fost efectiv folosite;
- Produse, cum ar fi antigel și kerosen (de exemplu, aditivi stabilizatori pentru lichid de răcire);
- Uleiuri derivate din grăsimi și uleiuri animale sau vegetale – inclusiv cele utilizate ca lubrifiant;
- Ulei sau solvenți clorurați;
- Orice ulei virgin sau uzat care poate conține PCB sau alți compuși similari în concentrații mai mari de 50 părți per milion (ppm).

În conformitate cu proprietățile care îl definesc, Uleiul uzat aparține categoriei Y8 din conform Anexei nr. 3 din Legea nr.209/2016 privind anexa I la Convenția de la Basel și este în deșeurile, **UU reprezintă un deșeu periculos** pentru continuare clasificată ca A3020 în Anexa mediu și sănătate, fapt pentru care acesta se cere a fi VIII. Codurile de pericolozitate gestionat cu atenție și în strictă corespundere cu caracteristicile uleiurilor uzate sunt HP 11, prevederile cadrului legal. HP12 și HP 13.

Capitolul 2. Înregistrarea producătorilor și autorizare REP

2.1. Actele necesare și procedura de înregistrare

Regulamentul privind gestionarea uleiurilor uzate stabilește cerințele pentru gestionarea ecologică corespunzătoare a UU generate la nivel național prin aplicarea REP, în corespundere cu prevederile *art.12 și art.52 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile* și cu respectarea acordurilor internaționale de mediu la care Republica Moldova este parte.

În vederea conformării la prevederile Regulamentului, prezenul Ghid oferă în continuare îndrumări necesare pentru producători privind înregistrarea în Lista producătorilor de produse supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului. Procedura de înregistrare în Lista producătorilor este condiționată de modelul (SI sau SC) pe care fiecare din producătorii de uleiuri îl alege pentru implementarea REP.

În cazul SI, producătorii de uleiuri vor pregăti următoarele acte:

- PO, conform cerințelor din anexa nr.5 din Regulament;
- informațiile generale, completate conform modelului prezentat în anexa nr. 3 din Regulament.

Notă: *SI nu are nevoie de autorizație de gestionare a deșeurilor, conform art. 27 din Legea 209/2016. Se autorizează doar SC, conform art. 12, alin (8) al Legii privind deșeurile. SI activează doar în baza PO.*

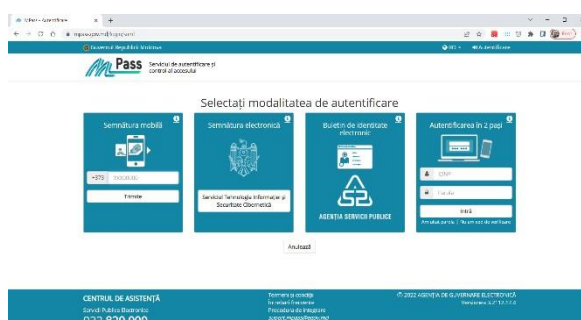
În cazul SC, producătorii de uleiuri vor pregăti următoarele acte:

- dovada unui SC, care include Extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice, statutul sistemului colectiv creat și lista fondatorilor;
- setul de documente pentru obținerea autorizației, conform art. 25 alin. (4) și (6) din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile;
- PO conform cerințelor din anexa nr.5 din Regulament. Orientări practice privind elaborarea unui PO se prezintă în pct. 2.2. și Anexa nr. 5 din Ghid.

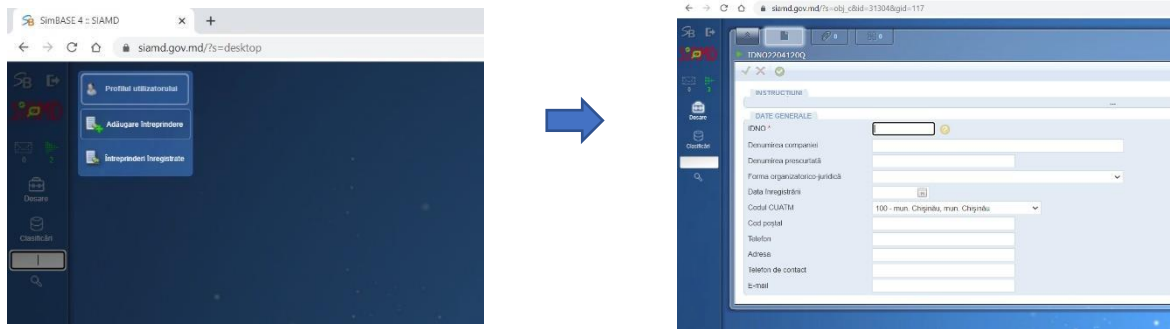
Spre deosebire de SI, în cazul SC este obligatorie autorizarea activității REP, conform cerințelor stipulate în art. 25 alin. (10) din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile.

Atât în cazul unui SI cât și SC, după pregătirea actelor necesare prezentate mai sus și respectiv în pct.12 din Regulament, acestea se vor depune pentru înregistrare în Lista producătorilor prin intermediul SIA MD, urmând pașii:

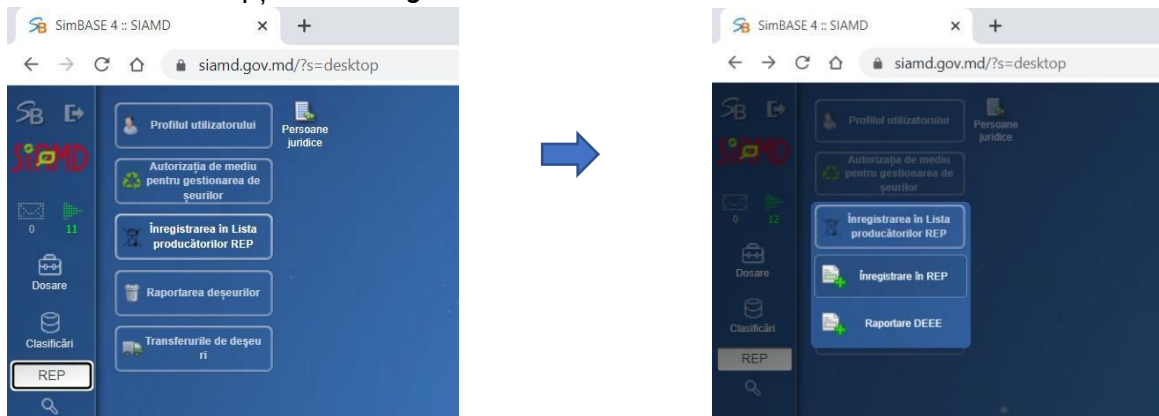
Pasul 1. Autentificare pe portalul www.siamd.gov.md (acțiuni pentru care producătorul are nevoie de semnătura electronică)

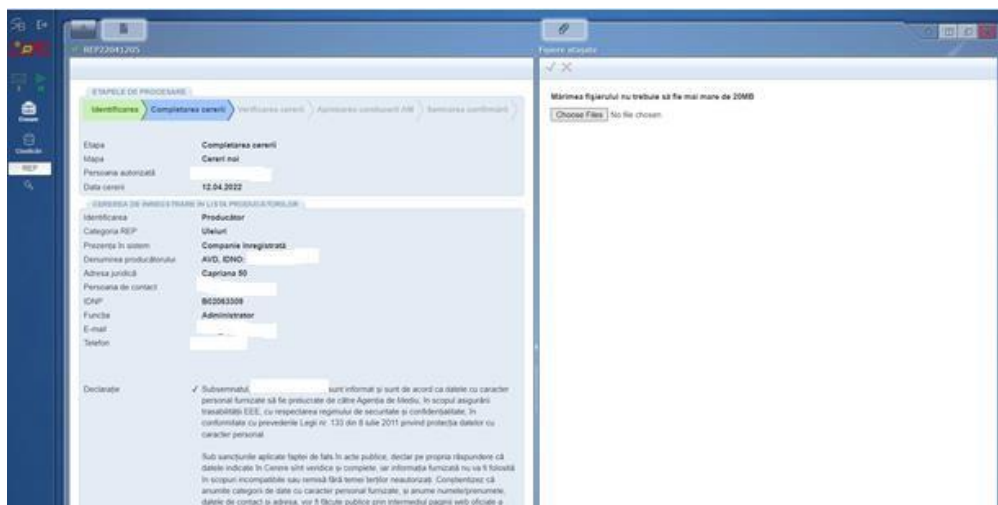
Pasul 2. După autentificare, se va accesa “Profilul utilizatorului” și se va selecta opțiunea “Adăugare întreprindere” (doar în cazul în care întreprinderea nu este înregistrată deja în SIA MD)

După crearea profilului și respectiv adăugarea întreprinderii, vor apărea pe ecran 5 butoane. Pentru a merge la etapa următoare se va selecta opțiunea “Înregistrarea în Lista producătorilor REP” și ulterior se va selecta opțiunea “Înregistrarea în REP”

Pasul 3. După accesarea opțiunii “Înregistrarea în REP”, se va deschide o interfață cu toate 5 etape de procesare, din care doar 2 vor fi completate de Producător: “Identificarea” prin care se va selecta tipul deșeurilor supuse REP (se va alege **uleiuri uzate**) și “Completarea cererii” prin care se vor atașa toate actele necesare după cum sunt enumerate mai sus și în pct.12 din Regulament.

În termen de 10 zile lucrătoare, AM va lua o decizie cu privire la aprobarea PO, termen în care poate solicita clarificări și informații necesare pentru a permite o evaluare substanțială a planului de

operare. În cazul în care actele depuse sunt conforme, AM eliberează **numărul de înregistrare** pentru producătorii de uleiuri. Înregistrarea producătorilor în Lista producătorilor este valabilă pe o perioadă de 5 ani.

2.2. Orientări practice privind elaborarea Planului de operare

Pentru înregistrarea SI și SC în Lista producătorilor după cum s-a descris în pct. 2.1. din Ghid este necesară elaborarea PO, care reprezintă un document cadru prin care producătorii de uleiuri stabilesc obiectivele pe care urmează să le îndeplinească în corespundere cu cerințele Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate, stipulează măsurile și acțiunile care sunt necesare să le întreprindă pentru atingerea țintelor de colectare a uleiurilor uzate și pentru implementarea schemei de responsabilitate extinsă a producătorilor.

Scopul elaborării PO este stabilirea acțiunilor ce vor fi realizate de către producători întru asigurarea gestionării ecologice a UU rezultate din uleiurile plasate pe piață.

Obiectivele ce vor fi atinse ca urmare a implementării PO sunt:

- crearea infrastructurii pentru colectarea separată a uleiurilor uzate;
- implementarea conformă a legislației cu privire la protecția mediului și gestionarea ecologică a UU;
- prevenirea, limitarea, combaterea poluării cu UU;
- creșterea ratelor de reutilizare și reciclare a UU;
- responsabilitate socială sporită din partea producătorilor prin aplicarea principiului „Poluatorul Plătește”;
- reducerea riscurilor potențiale pentru sănătate cauzate de gestionarea incorectă a UU (ex. poluarea surselor de apă, eliminare sol, ardere necontrolată, etc).

Conținutul PO Planul de operare trebuie să conțină informații și date expuse într-o ordine logică și coerentă, conform structurii reglementate de anexa nr. 5 la Regulamentul privind gestionarea uleiurilor uzate.

Foaia de titlu va cuprinde informații referitor la perioada pentru care este elaborat planul și denumirea sistemului individual sau colectiv care urmează să-l pună în aplicare.

Cuprinsul va fi expus la începutul planului (*după foaia de titlu*) și va reflecta structura planului cu precizarea paginilor la care acestea se află.

Secțiunea 1 din PO va conține datele de identificare a SI sau SC, cu indicarea tuturor informațiilor disponibile (date de identificare, *telefon fix, telefon mobil, email, adresă juridică, adresă de activitate, numele și funcția semnatarului planului de operare, etc.*), cât și o descriere a producătorilor care fac parte din sistemul colectiv.

Secțiunea 2 din PO va reflecta obiectul PO cu indicarea tipurilor de uleiuri și categoriilor de UU care fac obiectul planului de operare, în conformitate cu prevederile Nomenclurii combinate a mărfurilor, aprobată prin Legea nr. 172/2014, Listei deșeurilor, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 99/2018 și Convenția de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și a eliminării acestora.

Secțiunea 3 din PO va descrie detaliat acțiunile întreprinse de producători pentru atingerea țintelor de colectare separată a UU după cum sunt reglementate în pct. 31 din Regulamentul privind gestionarea uleiurilor uzate. Informația prezentată va include date despre rețeaua punctelor de colectare, etichetarea și transportarea UU, tratarea optimă a UU, măsurile întreprinse pentru

sensibilizarea și informarea utilizatorilor finali, datele/informațiile și perioada în care acestea vor fi raportate în SIA MD.

Secțiunea 4 din PO va conține date/informații privind sursele de finanțare și costurile preconizate a fi suportate întru realizarea acțiunilor din planul de operare, pentru fiecare an în parte.

Secțiunea 5 din PO va fi constituită din angajamentele asumate de producător, precum că UU care fac obiectul PO sunt acceptate gratuit de către acesta și sunt tratate în conformitate cu cerințele prevăzute de Regulamentul privind gestionarea uleiurilor uzate. De asemenea, angajamentul precizează modul în care sunt acoperite costurile de gestionare a UU.

Anexele conțin extrasul din Registrul de stat al unităților de drept, contractul/contractele cu operatorul economic/întreprinderea autorizată pentru tratarea UU, autorizația de mediu a operatorului economic/întreprinderea contractată pentru gestionarea UU, etc. În textul PO se va face trimitere la anexă și numărul acesteia.

Orientări practice privind aprobarea unui PO și alte aspecte care vizează atribuțiile producătorilor de uleiuri uzate (SI/SC) se regăsesc în Model exemplu_PO după cum se prezintă în **anexa nr.1** la Ghid.

2.3. Aspecte organizatorice privind REP

În corespundere cu prevederile pct. 4 din Regulamentul privind gestionarea uleiurilor uzate, producătorii de uleiuri sunt responsabili pentru gestionarea ecologică a cantităților și tipurilor de UU rezultate din total uleiuri introduse pe piață, inclusiv prin a **contribui financiar** la îndeplinirea obligațiilor care le revin în materie de REP, conform prevederilor art.29, alin.1), litera b) din Legea nr.209/2016 privind deșeurile. Această contribuție financiară, calculată individual de producători parte a SI sau a SC reprezintă un instrument economic important pentru REP și absolut necesar întru susținerea tranziției spre o economie circulară, fiind axat nemijlocit pe aplicarea principiului „Poluatorul Plătește”.

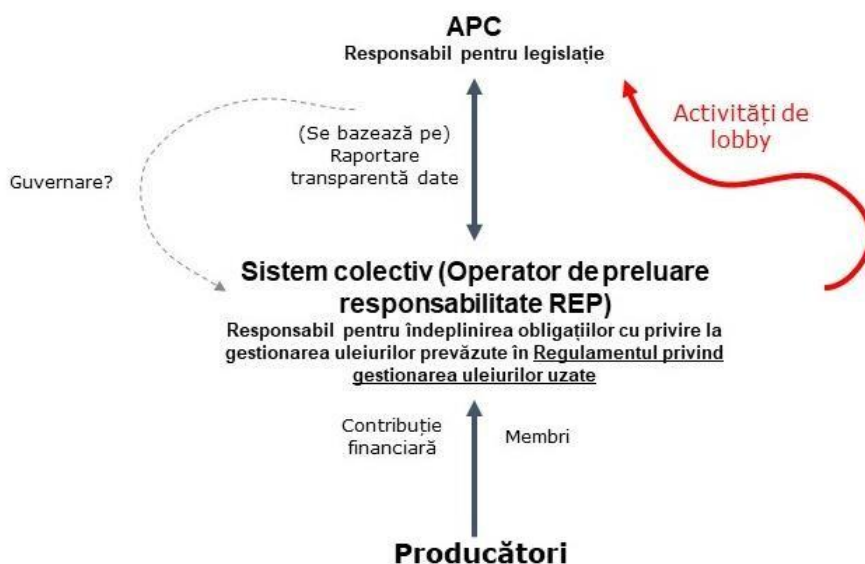

Figura 1. Rol și responsabilități REP

Provocarea cheie în implementarea corectă REP este să se asigure că acesta este durabil din punct de vedere economic, social și ecologic și că asigură conformarea la prevederile cadrului legal. În

acest proces, un rol important revine contribuțiilor financiare gestionate de producătorii de uleiuri (SI/SC). Respectiv, în cazul în care un Producător de uleiuri decide să onoreze REP în mod individual prin înregistrarea unui SI, atunci acesta va acoperi în mod individual și integral costurile aferente atingerii țintelor de colectare și gestionării ecologice a UU (ex. *Producătorii vor plăti direct operatorilor autorizați pentru colectarea și tratarea UU*) pentru fiecare din etape prezentate în Regulament și descrise în Ghid.

Spre deosebire de SI, în cazul unui SC, producătorii membri ai sistemului vor acoperi costurile rezultate din gestionarea ecologică a UU și atingerea țintelor de colectare prin plata contribuțiilor financiare, calculate procentual proporțional cu cantitatea de ulei plasat pe piață. Exemple grafice caracteristice pentru SI și SC, inclusiv care descrie felul în care sunt gestionare fluxurile de numerar sunt ilustrate în figura 1 și 2.

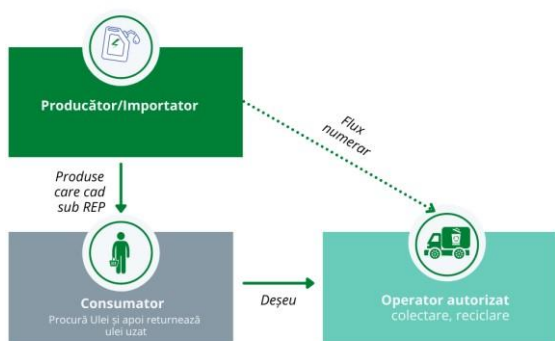

Fig. 1 . Model sistem individual

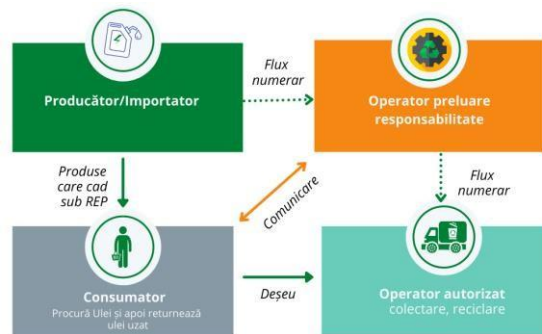

Fig 2 . Model sistem colectiv

În cazul SC, contribuțiile financiare achitate de membrii sistemului (ex. Taxa REP) trebuie calculate corect astfel încât să acopere costul net al gestionării uleiului plasat pe piață atunci când acestea devin deșeu, după cum se prezintă în pct.19, sub. 9) din Regulamentul privind gestionarea uleiurilor uzate. Taxele stabilite de un SC trebuie să fie transparente și public afișate pe pagina web a sistemului. Taxa este un instrument important pentru conștientizarea publicului, deoarece se referă la costul colectării și eliminării uleiurilor atunci când acesta devine deșeu.

Există două modele distincte pentru gestionarea contribuțiilor și respectiv a fluxului de numerar în cadrul REP pentru SC, după cum se ilustrează în figura 3.

1. SC contractează direct operatori autorizați de AM pentru gestionarea uleiurilor uzate
2. SC colaborează cu APL-urile/Operatori municipali gestionare deșeuri pentru colectarea uleiurilor uzate la nive local. În acest caz, SC achită APL doar pentru colectare și participă la crearea unei infrastructuri locale de colectare UU.

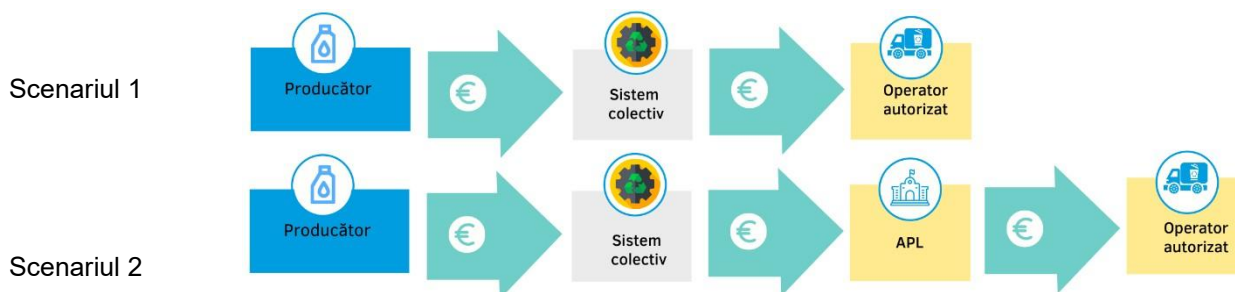

Fig. 3. Scenarii pentru gestionare flux numerar în cadrul unui SC

În continuare, sunt prezentați factorii care influențează stabilirea costurilor aferente implementării REP și gestionării ecologice a UU:

- Tipul sistemului de colectare (individual/colectiv);
- Cantitatea de UU generată;
- Infrastructura de recuperare și eliminare (există sau nu la nivel național);
- Ținte stabilite pentru colectare separată;
- Costuri operaționale, inclusiv ce țin de evidență date, audit, etc.;
- Contribuții financiare din parte APL-urile (dacă este cazul);
- Cheltuieli pentru informate, cercetare și dezvoltare.

Peste **400 scheme REP funcționează** în întreaga lume și există suficientă experiență cu privire la cerințele minime pentru un REP de succes. În cazul UU, scheme REP funcționează în țări precum Bulgaria, Spania, Grecia, Italia, Polonia și Portugalia. Aceste scheme obligatoriu activează în baza unor reguli clare și transparente pentru toate părțile interesate și asigură un nivel adecvat de concurență pentru a evita crearea de monopoluri. Aceste scheme trebuie să asigure o abordare egală și nediscriminatorie între producătorii de uleiuri plasate pe piață; între SC de preluarea a responsabilității în nume producătorilor; și între operatorii autorizați pentru gestionarea UU.

Capitolul 3. Gestionare uleiuri uzate

Utilizatorii prezentului Ghid sunt responsabili pentru gestionarea ecologică a UU la fiecare din etapele pe care le presupune acest proces, inclusiv supravegherea tuturor operațiunilor. În acest context, cerințele privind gestionarea ecologică a uleiurilor uzate trebuie să cuprindă 3 cele mai importante aspecte și anume conținutul de contaminanți, valoarea energetică și proprietățile hidrocarburilor.

Gestionarea ecologică a uleiurilor uzate se va realiza în corespunde cu prevederile **prevăzute în art.4, Legea nr.209/2016 privind deșeurile și prevederile Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate**, și anume:

- să nu prezinte riscuri pentru apă, aer, sol, faună sau vegetație;
- să nu producă poluare fonică sau miros neplăcut;
- să nu afecteze peisajele sau zonele protejate/zonele de interes special.

Suplimentar, prevederilor enunțate mai sus, conform prevederilor **art. 52 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile**, se interzice:

- a) deversarea uleiurilor uzate în apele de suprafață, în apele subterane și în sistemele de canalizare
- b) evacuarea pe sol sau depozitarea în condiții necorespunzătoare a uleiurilor uzate, precum și abandonarea necontrolată a reziduurilor rezultate și incinerarea acestora;
- c) valorificarea și eliminarea uleiurilor uzate prin metode care generează poluare peste valorile-limită de emisie, stabilite prin actele normative aprobate de Guvern
- d) amestecarea diferitor categorii de uleiuri uzate, cu una sau mai multe din proprietățile specificate în anexa nr. 3, și/sau cu alte tipuri de uleiuri conținând bifenili policlorurați sau alți compuși similari, și/sau cu alte tipuri de compuși periculoși
- e) amestecarea cu alte substanțe care impurifică uleiurile
- f) colectarea, stocarea și transportul în comun cu alte tipuri de deșeuri
- g) gestionarea uleiurilor uzate de către persoane neautorizate

h) utilizarea uleiurilor uzate ca agent de impregnare a materialelor

În continuare se vor prezenta o serie de recomandări și îndrumări practice pentru fiecare etapă din gestionarea ecologică a uleiurilor uzate.

3.1. Colectarea și stocarea uleiurilor uzate

Pentru a organiza colectarea separată a UU, producătorii de uleiuri în corespundere cu prevederile Regulamentului sunt responsabili în mod individual sau colectiv pentru crearea și gestionarea punctelor de colectare unde acestea vor fi acumulate și periodic evacuate de operatori autorizați. În acest proces și în corespundere cu recomandările Ghidului Tehnic de la Basel, un prim pas pentru implementarea sistemului de colectare separată a UU este realizarea unei evaluări detaliate a practicilor existente în prezent și a condițiilor existente/optime de colectare a UU (ex. prevederi cadrul legal, infrastructură, costuri, etc). Analiza corectă a situației ar putea conduce la identificarea punctelor forte și a domeniilor ce pot fi îmbunătățite. Stabilirea unor obiective clare, cum ar fi, creșterea volumului de colectare, tratare și reutilizare a uleiurilor uzate, promovarea investițiilor în infrastructura de colectare și reutilizare a UU, pot conduce la rezolvarea problemelor și obținerea unor rezultate mult mai mari.

Un punct de colectare creat pentru UU (ex. *Poza 1*) trebuie să fie echipat în mod obligatoriu cu recipiente speciale pentru colectare, îndeplinind următoarele cerințe:

- a) să fie rezistente chimic la uleiurile uzate și la substanțele conținute în acestea;
- b) să fie închise etanș și rezistente la șoc mecanic și termic;
- c) să fie amplasate în spații corespunzător amenajate, împrejmuite și securizate, pentru prevenirea scurgerilor necontrolate, pe platforme betonate;
- d) să fie etichetate cu marcajul „Uleiuri uzate” cu dimensiuni de cel puțin 10 x 20 cm, inclusiv aplicate pictogramele de pericolozitate după cum se prezintă în Anexa nr.7 din Regulament privind gestionarea uleiurilor uzate.

Poza 1. Punct de colectare UU

În procesul gestionării corecte a punctelor de colectare uleiuri uzate, Producătorii de uleiuri în mod individual sau colectiv, vor asigura **stocarea UU** colectate separat (ex. *Poza 2*), respectând următoarele condiții:

- a) să evite în special amestecurile cu apă sau cu alte reziduuri neoleaginoase, dar și cu reziduuri oleaginoase dacă aceasta îngreunează gestionarea corectă a UU;
- b) să creeze condiții adecvate pentru accesul transportului solicitat pentru evacuarea uleiului colectat separat;
- c) să prevină depunerile și deversările de UU cu efecte nocive asupra solului, apelor de suprafață, sistemelor de canalizare, etc.

Poza 2. Condiții stocare UU, inclusiv bazine de izolare secundară

Stocarea și păstrarea UU în recipiente potrivite, inclusiv inspectarea acestora în mod regulat sunt cele mai bune practici de management care contribuie la minimizarea riscului de scurgeri, deversări sau defecțiuni de depozitare care ar putea provoca poluarea mediului înconjurător, inclusiv prezenta un risc sporit pentru securitatea angajaților, care operează cu aceste deșeuri.

Pentru a preveni scurgerile de UU sunt recomandate *bazinele secundare de izolare* (ex. *Poza 3*), **care** pot fi utilizate atât în interior, cât și în exterior pentru a reține scurgeri de UU și pentru a preveni deversarea acestuia în sol, canale și alte zone sensibile din punct de vedere ecologic în cazul în care unul sau mai multe din recipiente s-ar defecta. De asemenea, bazinele de izolare secundară permit ca uleiul să fie recuperat și plasat într-un recipient nou, astfel încât acesta să poată fi ulterior reciclat. Materialele, prosoapele și covorașele absorbante pot fi folosite pentru a reține și absorbi rapid scurgerile și deversările de ulei uzat. La fel ca uleiul uzat, materialele absorbante uzate pot fi reciclate, pentru a minimiza impactul asupra mediului și a limita consecințele asociate depozitării.

Poza 3. Exemplu de scurgere UU

Capacele destinate canalizării, aspiratoarele vacuum precum și alte articole pot fi utilizate în vederea minimizării riscurilor rezultate prin scurgerile de ulei. Angajații ar trebui să primească instruire anuală privind modalitatea de acționare în situații de scurgere a uleiului, astfel încât să-și poată îndeplini atribuțiile de serviciu calitativ ori de câte ori este nevoie.

ATENȚIE!

Cantitatea de UU colectat separat la punctele de colectare va fi predată ulterior doar operatorilor autorizați de Agenția de Mediu pentru activitatea de colectare, transportate și tratate conform prevederilor art.25 din Legea 209/2016 privind deșeurile. Nu se permite prelucrarea nici într-un fel a UU colectat în mod individual și nici vânzarea UU către consumatori. Pentru a evita eventuale riscuri de poluare sau accidentări în procesul de colectare și stocare a UU este obligatorie elaborarea unui Plan de intervenție pentru situații de accident, conform cerințelor pct.36 din Regulament și reflectate în pct.3.4. din Ghid.

Cantitatea maximă recomandată de UU colectat și stocat la un punct de colectare până la predare unui operator autorizat este preferabil să nu depășească 200 litri.

Cerințe colectare UU la Centre de colectare/stații de transfer gestionate de Operatori autorizați

Centrele de colectare trebuie să fie dotate cu recipiente adecvate pentru a stoca UU și echipamente de control al scurgerilor, precum și dispozitive de control al gradului de poluare:

- La prima etapă este important de amplasat în mod corespunzător aceste recipiente astfel încât să minimizeze riscul deteriorării în urma impactului (ex. departe de drumurile de acces, cercurile de întoarcere ale cisternelor, etc.)
- Recipientele trebuie să fie fabricate din materiale rezistente (ex. oțel), iar ca măsură suplimentară de siguranță pot fi instalate bariere metalice în jurul recipientului (ex. Poza 4).

Poza 4. Exemplu recipient UU cu bariere metalice instalate și bazin secundar de izolare

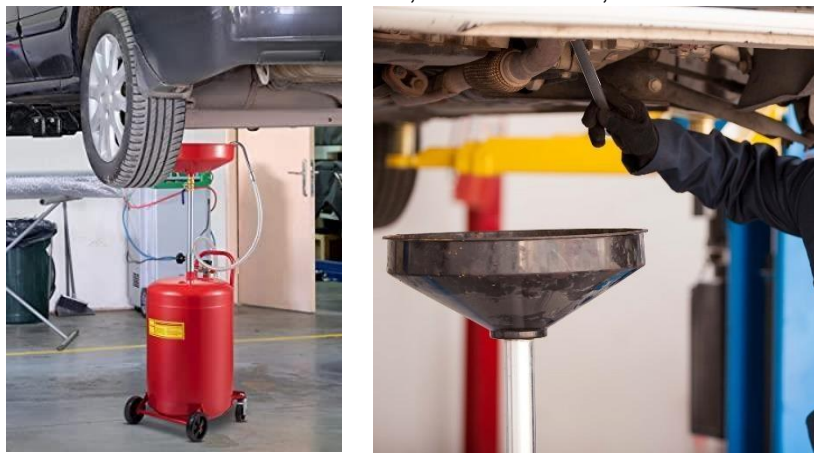
- Suprafața/Podeaua pe care sunt amplasate recipientele cu UU și bazine secundare de izolare trebuie să fie din beton sau asfalt, nu pământ, argilă sau pietriș.
- Recipientele trebuie să fie închise cu lacăt atunci când nu sunt utilizate și inspectate în mod regulat.
- Centrul de colectare trebuie să dispună de un sistem de drenaj.
- O rezervă de 5 procente trebuie lăsată atunci când recipientul este aproape plin.
- Zona de descărcare a vehiculului care a transportat UU trebuie să fie acoperită. Un membru al personalului Centrului de colectare trebuie să fie prezent în timpul încărcării și descărcării UU. Baza de date a operatorului trebuie să țină o evidență strictă a uleiului primit după dată, volum, sursă și punct de aprindere³. Datele despre UU care este transferat în afara stației de colectare, trebuie de asemenea, să indice data, volumul și destinația.
- Obligativu fiecare Centru de colectare trebuie să dețină un **PPAM** și **PU**, conform cerințelor din pct. 22, alin.7 din Regulament.

Măsuri de prevenire a pericolelor și accidentelor cu UU și model Programul de măsuri și lucrări în vederea prevenirii poluării accidentale se prezintă în **anexele 4 și din 5** din Ghid.

³ Cea mai scăzută temperatură la care un corp combustibil emite suficienți vapori pentru a forma, cu aerul ambiant, un amestec gazos care se aprinde sub efectul unei surse de energie termică., dar nu suficient pentru ca combustia să fie susținută.

Cerințe colectare UU la Ateliere de reparații auto/stații PECO

Atelierele de reparații auto urmează să colecteze cantitatea maxim posibilă de ulei uzat rezultat din propriile operațiuni, să-l depoziteze într-un mod corespunzător cadrului legal și să-l transmită unui Centru de colectare autorizat pentru reciclarea uleiului uzat. Totodată, atelierele de reparații auto nu trebuie să admită utilizarea sau vânzarea UU subiecților neautorizați.

Poza 5. Exemple metode de colectare UU la ateliere de reparații auto

Cerințe obligatorii pentru colectarea UU includ:

- a) Păstrarea uleiului în recipiente aplatate în zone sigure;
- b) Etichetarea recipientelor pentru colectarea uleiului uzat conform cerințelor pct.26 și anexa nr.7 din Regulament.
- c) Scurgerea uleiului uzat în recipiente speciale de colectare a acestuia;
- d) Predarea UU colectat separat Operatorilor autorizați de AM.

În cazul în care pe teritoriul atelierului auto sau spălătoriei auto se desfășoară și activități de comercializare a pieselor de schimb, accesorii și alte materiale de exploatare auto printre care și uleiuri de motor și de transmisie, este obligatoriu să se amenajeze în incinta atelierului un spațiu de colectare a UU sau într-o zonă aflată la o distanță acceptabilă pentru clienți și să se asigure colectarea cu titlu gratuit a acestora pentru toate tipurile de UU și să se afișeze la loc vizibil indicatoare privind amplasarea punctelor de colectare.

Uleiurile de motor și de transmisie destinate comercializării trebuie să aibă inscripționat pe ambalaj următorul text: **„Acest ulei trebuie predat unui colector autorizat după utilizare! Este interzisă amestecarea acestui ulei cu solvenți, lichid de frână sau lichid de răcire. Este interzisă utilizarea acestuia drept carburant în amestec cu motorină”**.

Boxa 1: Recomandări pentru colectarea uleiului uzat din Filtre de ulei

Filtrele de ulei uzat rețin o cantitate impunătoare de ulei. Un filtru de ulei utilizat poate conține de la 300 la 1200 ml de UU, în funcție de dimensiunea acestuia.

Filtrele sunt o sursă ascunsă de contaminare a solului, a apelor de suprafață și a apelor subterane de zeci de ani. Trei dintre cele mai eficiente metode pentru schimbarea filtrelor în siguranță sunt:

- Scurgerea și zdrobirea filtrului (cu cât compactarea este mai mare, cu atât se îndepărtează mai mult uleiul uzat); sau
- Scurgerea și dezasamblarea (de exemplu, sfărâmați filtrul) și predați-l la un reciclator de fier vechi.
- Scoateți filtrul fierbinte din vehicul, puneți-l într-un vas de scurgere, cu garnitura în jos, perforați capătul filtrului pentru a anula funcția supapei anti-retragere și lăsați-l să se scurgă timp de 12 până la 24 de ore. Predați filtrul la un reciclator de fier vechi.

Boxa 2: Recomandări pentru deținătorii de UU, care schimbă uleiul în mod individual

• Puneți cuva de retenție (vana de captare) direct sub dopul de ulei al vehiculului pentru a colecta cât mai mult posibil UU și pentru a preveni scurgerile necontrolate, înainte de a scurge uleiul din motor.
• Când schimbați filtrul de ulei, slăbiți filtrul vechi (utilizați o cheie pentru filtre dacă este
• necesar), apoi rotiți-l și scurgeți cât mai mult ulei în cuva de retenție.
• Așezați filtrul cu susul în jos într-un recipient gol și lăsați să se scurgă timp de 24 de ore.
• Vărsați uleiul acumulat în recipientul de colectare.
• Predați filtrul vechi la punctul local de colectare a fierului vechi.
• Turnați uleiul uzat într-un recipient curat, gol, cu un capac ce se închide ermetic. (Nu utilizați recipiente unde anterior s-a păstrat apă sau alimente).
• Nu amestecați uleiul cu nimic altceva, cum ar fi vopsea, benzină, solvenți.

3.2. Transport uleiuri uzate

Pentru a minimiza impactul asupra mediului asociat cu scurgeri, incendii și alte situații de urgență care pot apărea în timpul transportării UU, operatorii de transport autorizați conform art.25, alin. 2) și în corespundere cu prevederile art. 45 din Legea nr.209/2016 privind deșeurile vor respecta următoarele cerințe:

1. să dețină toate documentele de însoțire necesare pentru deșeurile transportate, din care să rezulte deținătorul, destinatarul, tipul de deșeu, locul de încărcare, locul de destinație și, după caz, cantitatea de deșeu transportat și codificarea acestora conform legii;
2. să asigure instruirea personalului pentru încărcarea, transportul și descărcarea deșeurilor în condiții de siguranță și pentru intervenția în cazul unor defecțiuni sau accidente;
3. să utilizeze unități de transport special dotate pentru transportul uleiului uzat (ex. *cisterne metalice și închise ermetic și rezistente la șocuri termice și/sau mecanice*) și etichetate corespunzător (*marcaj "ULEIURI UZATE"*, conform anexei nr. 7 din Regulament);
4. să doteze unitățile de transport antrenate în activități de colectare și transportare UU cu un echipament special pentru curățarea containerelor unde este stocat UU și respectiv să aplice proceduri suplimentare de prevenire, răspuns și curățare a scurgerilor prezentate în **anexa nr.2** la Ghid;
5. să nu admită deversarea UU pe traseu.

Boxa 3: Potrivit pct.37 din H.G.nr.589/2017, conducătorii auto care transportă mărfuri periculoase trebuie să fie deținători ai unui A.D.R. – certificat de pregătire profesională a conducătorului auto
Uleiurile uzate după cum sunt clasificate în Tabelul 1 din Ghid și reglementate prin Regulamentul de gestionare uleiuri uzate fac parte din **clasa 3: Lichide inflamabile conform ADR¹** și care acoperă substanțele lichide al căror punct de aprindere este mai mare de 60⁰ C și care sunt manevrate în vederea transportului sau transportate la cald la o temperatură egală sau mai mare decât punctul lor de aprindere

Procedura de organizare a transportului transfrontalier al deșeurilor de uleiuri uzate în scopul tratării se va realiza în corespundere cu prevederile *Hotărârea de Guvern nr.637/2003 privind controlul transportării transfrontaliere a deșeurilor și eliminării acestora*. În corespundere cu prevederile *Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate*, acestea pot fi exportate doar către țări care au ratificat Convenția Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase.

Transferul de deșeuri din Republica Moldova în alte țări se realizează numai cu aprobarea notificării pentru export sau tranzit de către autoritățile competente desemnate de țara importatoare, cu respectarea prevederilor regulamentelor privind transferurile de deșeuri aprobate de Guvern.

Instrucțiunea privind completarea Notificării de export este aprobată prin **ORDIN Nr. 233 din 10-112003 cu privire la realizarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr.637 din 27.05.03**

3.3. Tratarea deșeurilor de uleiuri uzate

UU necesită a fi gestionate în conformitate cu ierarhia deșeurilor, în așa mod cum este descris în imaginea de mai jos cu acordarea preferinței opțiunilor care oferă cel mai bun rezultat de mediu.

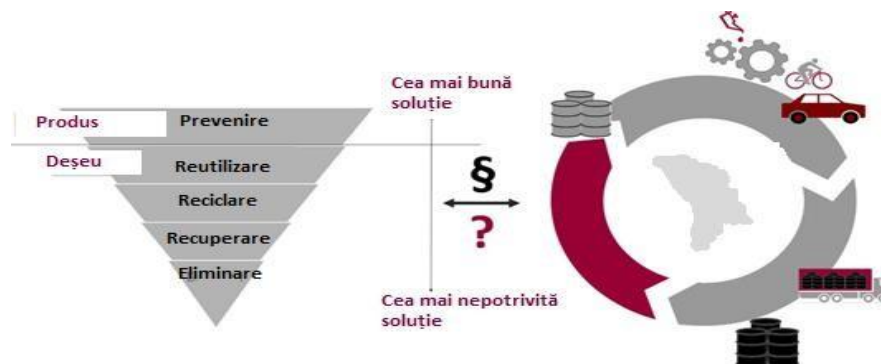

Fig. 4. Ierarhia uleiurilor uzate

Boxa 4. Factori necesari a fi luați în considerare atunci când se alege cea mai potrivită opțiune de reutilizare și reciclare a UU:

- Impactul proceselor de tratare asupra sănătății publice și mediului;
- Aspecte tehnice privind capacitatea de tratare și capacitatea produselor secundare rezultate din tratare;
- Aspecte economice (viabilitate economică/piață durabilă și fezabilitate comercială) inclusiv valoarea produsului rezultat din reciclarea UU (după caz);
- Amplasarea instalațiilor existente de tratare sau planificate;
- Infrastructura pentru colectarea, depozitarea și transportul curat și eficient al uleiurilor uzate.
- Percepția publică;
- Legislația în vigoare (ex. *Legea privind emisiile industriale, Regulament privind incinerarea și coincinerarea deșeurilor*), asigurarea existenței unui sistem adecvat de analiză, monitorizare și evaluare a performanțelor proiectării infrastructurii create pentru tratarea UU;
- Beneficii socio-economice (oportunități de angajare);
- Siguranța lucrătorilor la locul de muncă;
- Disponibilitatea unor metode de producție mai curate și tehnologii curate.

Prevenire și reducere uleiuri uzate

Eficiența și practicile îmbunătățite în toate domeniile în care sunt utilizate uleiurile contribuie la reducerea semnificativă a cantităților de UU generate. Ca exemplu, îmbunătățirile în proiectarea și performanța motoarelor au ca rezultat reducerea frecvenței de schimbare a uleiului și, prin urmare, o reducere a generării de deșeuri din aceste surse. Depunerea și filtrarea simplă a materialului folosit, astfel încât să se îndepărteze materialul abraziv, permite de obicei reutilizarea de mai multe ori. Un exemplu mai inovator este utilizarea de **biolubrifianți** (lubrifianți pe bază de plante), care

reprezintă o oportunitate de a reduce considerabil impactul lubrifianților asupra mediului și să creeze companii verzi și locuri noi de muncă. **Etichetele ecologice** sunt, de asemenea, o modalitate de promovare a celor mai bune practici de mediu. Ca exemplu, etichetarea ecologică pentru uleiuri de lubrifianți presupune cerințe suplimentare privind toxicitatea acvatică; Biodegradabilitate și potențial de bioacumulare; Cerințe de conținut regenerabil; Cerințe de ambalare și containere; Informații pentru consumatori cu privire la utilizare și eliminare; Informații suplimentare incluse pe etichetă, etc.

În cazul în care nu este posibilă prevenirea/reducerea UU, va fi prioritar analizată opțiunea de reciclare⁴ a deșeurilor. Reciclarea/regenerarea UU poate da un produs de calitate comparabilă cu originalul, dar poate conține diferite substanțe contaminate, în funcție de natura procesului, cum ar fi: metale grele, produse secundare ale defalcării termice și substanțe asociate cu utilizări specifice (de ex. plumb, inhibitori de coroziune, BCP-uri⁵). Regenerarea uleiurilor uzate este practică la scară largă, dar este important de identificat corect tipul de uleiuri, care poate fi supus regenerării, după cum se prezintă în Tabelul 1.

Tabelul 1
Tipuri de uleiuri care pot fi supuse Regenerării

Regenerabilă (lista completă)	Neregenerabile (lista parțială)
Uleiuri cu indice de viscozitate ridicat (HVI). Toate uleiurile de carter diesel și benzină	Uleiuri care conțin policlorurate Bifenili (PCB) și polinucleare Aromatice (PNA)
Uleiuri de transmisie	Uleiuri LVI și MVI
Uleiuri hidraulice (nesintetice)	Halogenuri
Uleiuri de viteze (negrase)	Uleiuri sintetice
Uleiuri pentru transformatoare (non BPC-uri)	Uleiuri de frână
Uleiuri pentru rulmenți	Uleiuri grase
Uleiuri pentru compresoare	Uleiuri de asfalt
Uleiuri pentru turbine	Uleiuri grele (negre)
Uleiuri pentru mașini (negrase)	Ulei de buncăr ⁶
Uleiuri de măcinare (negrase)	Uleiuri pentru prelucrarea metalelor care conțin acizi grași
Uleiuri de stingere (negrase)	Uleiuri de rulare Solvenți de orice tip

Sursa: Ghidul Tehnic Basel privind re-rafinarea și alte metode de reutilizare a uleiului uzat Nr.5⁴,

Regenerare (re-rafinare), este cea mai potrivită opțiune și permite prin rafinarea uleiurilor uzate obținerea uleiului de bază din care se produc lubrifianți noi (ex. *Diagrama 1*). Conform priorității stabilite prin ierarhia de gestionare a deșeurilor în Uniunea Europeană (Directiva Europeană privind Deșeurile 2008/98/CE art. 4.1.) și Legii nr.209/2016 privind deșeurile, tehnologia de regenerare asigură cel mai bun rezultat de mediu pentru gestionarea UU.

⁴ Orice operațiune de valorificare (ex. regenerare, re-rafinare) prin care deșeurile sunt transformate în produse, materiale sau substanțe pentru a-și îndeplini funcția lor inițială sau pentru alte scopuri.

⁵ BCP- bifenili policlorurați, reglementat prin Hotărârea de Guvern nr. 81/2009 privind aprobarea Regulamentului privind bifenilii policlorurați.

⁶ Uleiul de buncăr este o hidrocarbură cu vâscozitate ridicată și utilizarea sa necesită sisteme hidraulice cu presiune scăzută și preîncălzire

De remarcat, opțiunile de tratare a deșeurilor tind să se grupeze în cele adecvate pentru materialele cu conținut ridicat de ulei, unde există oportunități de recuperare și reutilizare și pentru materiale cu conținut ridicat de apă, care necesită un alt tratament, bazat preponderent pe pretratare cu posibilitatea reutilizării ulterioare.

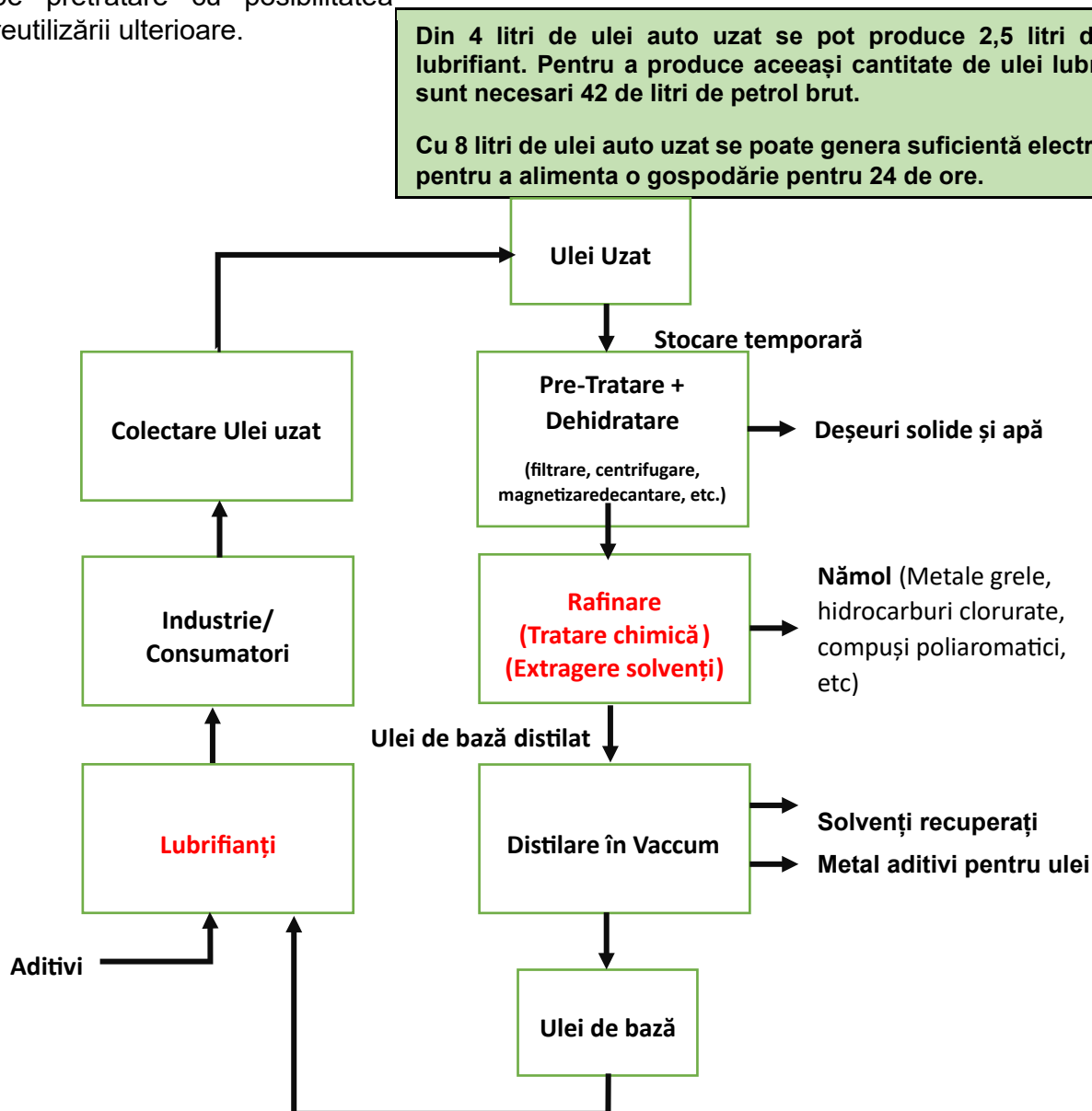

Diagrama 1. Regenerare ulei uzat. Exemplu de economie circulară.

O gamă largă de uleiuri uzate (deșeuri) pot fi regenerate fie direct în cazul deșeurilor cu conținut ridicat de ulei, sau după o anumită formă de separare și concentrare din materiale cu conținut apos. Anumite tipuri de uleiuri uzate, în special lubrifianții, pot fi procesați permițând reutilizarea directă.

Trebuie remarcat faptul că procesele de re-rafinare pot, în anumite cazuri, datorită nivelului ridicat al costurilor, să nu fie viabile din motive economice. Produsele regenerate, cum ar fi lubrifianții, nu pot avea prețuri mai mari decât materialele noi de calitate premium - de aceea, aceste produse se vând mai ieftin. Astfel, procesele de regenerare sunt constrânse atât de prețurile materiilor prime cât și de produsele care sunt dictate de prețurile produselor petroliere în general, precum și marja dintre costurile materiilor prime și veniturile din produs trebuie să acopere procesul total de regenerare, preț pentru ca operațiunea să fie rentabilă din punct de vedere economic

Boxa 5. Reguli de respectat în procesul de recuperare a uleiurilor uzate prin regenerare (reflectede în anexa nr.9 din Regulamentul privind gestionarea uleiurilor uzate):

- 1) extragerea uleiurilor uzate de la locurile de ungere se face prin orificiile existente ale instalației sau cu ajutorul dispozitivelor destinate acestui scop, după ce acestea au fost în prealabil bine curățite;
- 2) vasele în care se golesc uleiurile uzate din locurile de folosire vor fi curate, iar uleiul extras va fi trecut prin site de sîrmă cu minimum 400 ochiuri/cmp, pentru a reține impuritățile mecanice înainte de depozitare;
- 3) se vor lua măsuri ca pe timpul manipulării să nu se producă impurificarea uleiurilor uzate recuperate;
- 4) uleiurile uzate recuperate de la unul sau mai multe utilaje se vor depozita, înscrispiona și expedia separat, astfel:
 - a) uleiuri recuperate de la motoare și turbine sub denumirea de uleiuri uzate de la motoare;
 - b) restul uleiurilor uzate vor fi recuperate sub denumirea de uleiuri uzate diverse;
 - c) este interzisă introducerea de carburanți, unsori consistente, vaselină, chimicale în uleiurile uzate.

Cel mai utilizate metode de regenerare a UU, care permit obținerea unui produs cu un randament optim, limitând substanțele chimice periculoase și volumele de deșeuri produse rezultate au fost preluate din *Ghidul Tehnic Basel privind re-rafinarea și alte metode de reutilizare a uleiului uzat Nr.5* și prezentate în anexa nr.6 la Ghid.

În cazul în care condițiile tehnice și economice fac neviabilă regenerarea UU, în corespundere cu prevederile pct.40 din Regulament este permisă **valorificarea energetică** a UU prin metoda coincinerării⁵. Coincinerarea controlată în mod corespunzător a uleiurilor uzate în cuptoarele de ciment poate oferi o opțiune practică, eficientă din punctul de vedere al costurilor și al mediului înconjurător.

UU pot fi coincinerate în fabrici de ciment, unde temperatura de ardere este peste 850°C și cu un timp de rezidență de 2 secunde. În mod normal, UU utilizate drept combustibil alternativ trebuie să fie supus unor tratamente care implică o anumită formă de decantare (așezare) pentru a elimina resturile și materiile în suspensie. Acest tip de tratare poate îmbunătăți substanțial calitatea materialului prin îndepărtarea resturilor și a materiei în suspensie, a carbonului și a metalelor grele în grade diferite.

Riscurile de mediu asociate cu coincinerarea UU ar putea fi reduse prin aplicarea unor strategii de management cuprinzătoare și integrate, inclusiv pre-tratarea uleiului uzat pentru a îndeplini specificațiile de calitate stabilite (de exemplu, decantarea, centrifugare, distilare în vid, extracție de solvenți).

Se consideră necesară respectarea unor standarde de performanță pentru UU care sunt utilizate drept combustibil pentru a se asigura că utilizarea propusă nu duce la defecțiuni ale echipamentelor (de exemplu, coroziune sau eroziune) sau la emisii mai mari. Respectiv anexa nr. 10 din Regulament și în Boxa 6 se prezintă o listă de specificații privind UU care pot fi utilizate pentru a descrie calitatea sau pentru a specifica nivelul maxim ale anumitor contaminanți din UU. Astfel de specificații oferă un grad ridicat de certitudine cu privire la ceea ce intră într-un arzător, cum acesta poate fi întreținut, conținutul emisiilor, operatorul poate fi destul de sigur de conținutul emisiilor).

Boxa 6: Specificațiile obligatorii pentru UU în cazul procedurii de incinerare

Arsenic Arsenic- 5 ppm max
Cadmium - 2 ppm max
Crom - 10 ppm max
Plumb - 100 ppm max
Total halogeni - 4,000 ppm max
Punct de aprindere - 37,78 o C. min

⁵ Metodă de valorificare energetică alternativă, în cazul în care condițiile tehnice și economice fac neviabilă regenerarea, acestea fiind utilizate drept combustibil cu recuperarea căldurii produse

În aceeași ordine de idei, Operatorii economici autorizați să desfășoare activități de tratare a uleiurilor uzate prin coincinerare, precum și cei autorizați să desfășoare activități de incinerare a uleiurilor uzate, în conformitate cu art.25 din Legea nr.209/2016 privind deșeurile, au următoarele obligații (*după cum sunt indicate și în anexa nr. 9 din Regulament privind gestionarea uleiurilor uzate*):

- 1) să utilizeze tehnologii și instalații care asigură protecția sănătății populației și a mediului; 2) să respecte valorile limită de emisie, conform cerințelor art.17 din Legea nr.209/2016 privind deșeurile;
- 3) să efectueze controlul concentrațiilor substanțelor poluante atât în uleiul uzat, cât și în amestecul de ulei uzat cu alți combustibili, ținând seama de caracteristicile tehnice ale instalațiilor;
- 4) la coincinerare sunt acceptate uleiurile uzate colectate pe categorii, conform anexei nr. 1, ținându-se cont de condițiile tehnico-economice și de protecție a mediului;
- 5) la incinerare sunt acceptate pentru eliminare doar uleiuri uzate amestecate cu alte tipuri de uleiuri conținând bifenili policlorurați sau alți compuși similari și/sau cu alte tipuri de compuși periculoși;
- 6) să păstreze evidența privind cantitatea de ulei uzat primit, calitatea acestuia și datele de identificare ale operatorilor economici de la care primește uleiul uzat în vederea coincinerării/eliminării.

3.4. Cerințe de securitate privind gestionarea uleiurilor uzate

UU în conformitate cu proprietățile care îl definesc, conform Anexei nr. 3 din Legea nr.209/2016 privind deșeurile, reprezintă un **deșeu periculos** pentru mediu și sănătate, fapt pentru care acesta se cere a fi gestionat cu atenție și în strictă corespundere cu prevederile cadrului legal național.

Atât producătorii care dețin puncte de colectare separată a UU cât și operatorii autorizați de AM, care dețin amplasamente de colectare/stocare UU sau instalații de tratare vor elabora *PPAM* și *PU*. *Recomandări practice utile pentru elaborare acestor documentații sunt prezentate în Legea nr. 108/2020 privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase.*

Măsuri suplimentare de prevenire a pericolelor de accidente se recomandă a fi incluse în Programul de măsuri și lucrări în vederea prevenirii poluării accidentale, după model prezentat în **anexa nr.4** la Ghid.

IMPORTANT! În cazul apariției unei poluări accidentale, lista unităților care ar putea acorda suport se prezintă în **anexa nr.7** la Ghid.

Capitolul 4. Orientări privind evidența și raportarea datelor

Producătorii de uleiuri și operatorii autorizați de AM pentru gestionarea UU asigură evidența și raportarea datelor despre UU colectate, transportate, tratate, conform cerințelor Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate. În procesul de evidență și raportare a datelor despre UU se va ține cont de prevederile *Hotărârii de Guvern nr. 501/2018 pentru aprobarea Instrucțiunii cu privire la ținerea evidenței și transmiterea datelor și informațiilor despre deșeuri și gestionarea acestora și a Hotărârii de Guvern nr.99/2018 privind Lista deșeurilor.*

- În cazul producătorilor responsabili pentru punerea în aplicare a principiului REP, procedura de evidență și raportare prevede următoarele etape:

Etapa 1. Încadrarea UU în codurile din Lista deșeurilor aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.99/2018 privind Lista deșeurilor. Lista categoriilor de uleiuri uzate cu coduri atribuite se prezintă în anexa nr.1 la Regulament.

Exemplu pentru deșeuri rezultate din **Uleiuri de motor**

- **Categoria 13:** Deșeuri din uleiuri uzate și comestibili lichizi uzați (cu excepția uleiurilor comestibile, 05 și 12)
- **Subcategorie/proces: 13 02:** uleiuri uzate de motor, de transmisie și de ungere
- **Tip deșeu: 13 02 06*:** Uleiuri sintetice de motor, transmisie mecanică și lubrifiante

Etapa 2. Completarea formularului privind cantitatea și tipul de UU generat, cantitatea și tipul de UUcolectat separat și tratat, având la bază cerințele din **anexa nr. 11** la Regulamentul privind gestionarea uleiurilor uzate.

Etapa 3. Elaborarea Raportului narativ în formă liberă, privind sinteza (descrierea) activităților derulate pentru realizarea REP, conform PO și în corespundere cu modalitatea de verificare a raportului narativ, după modelul din **anexa nr.8** la Regulamentul privind gestionarea uleiurilor uzate.

Anual pînă la data de 30 aprilie a anului ce urmează după anul gestionar, SI și SC raportează către AM în format electronic prin SIA MD formularul privind gestionarea UU (etapa 2) și raportul narativ (etapa 3).

- În cazul **operatorilor autorizați de AM** pentru gestionarea uleiurilor uzate, inclusiv în cazul persoanelor juridice, deținători de uleiuri care generează peste 50 kg de ulei uzat anual, procedura de evidență și raportare prevede următoarele etape:

Etapa 1. Încadrarea UU în codurile din Lista deșeurilor aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.99/2018 privind Lista deșeurilor. Lista categoriilor de UU cu coduri atribuite se prezintă în anexa nr.1 la Regulament.

Etapa 2. În continuare se va utiliza Formularul nr.1 și cerințele specificate în anexa nr.1 din H.G. nr.501/2018 pentru a realiza evidența lunară și cronologică a cantității, naturii și originii uleiurilor uzate generate/recepționate pe același amplasament, completînd cîte un fișier aparte pentru fiecare categorie de uleiuri uzate.

Etapa 3. În baza evidenței lunare, anual pînă la data de 30 aprilie a anului ce urmează după anul gestionar, în conformitate cu Formularul nr.2 și cerințele enumerate în anexa nr.2 din H.G. nr.501/2018 se va raporta către AM, datele despre cantitatea de uleiuri uzate generate/recepționate.

ATENȚIE: Conform cerințelor pct. 8 din Instrucțiunea cu privire la ținerea evidenței și transmiterea datelor și informațiilor despre deșeuri⁶ și gestionarea acestora producătorii de uleiuri (SI și SC) și deținătorii/generatorii vor păstra evidența deșeurilor gestionate pentru o perioadă de 3 ani, oferind aceste înregistrări, la cerere, autorității de reglementare.

⁶ Hotărâri de Guvern nr. 501/2018 pentru aprobarea Instrucțiunii cu privire la ținerea evidenței și transmiterea datelor și informațiilor despre deșeuri

OPERARE

PLAN DE

pentru aplicarea schemei de responsabilitate extinsă pentru uleiuri uzate în
perioada

Sistemul colectiv „_____”

Sistemul individual „_____”

Cuprins

Cuprinsul Planului de operare prevede următoarele secțiuni:

Secțiunea 1. Date de identificare.....	(nr.pagină)
Secțiunea 2. Obiectul planului de operare.....	(nr.pagină)
2.1. Tipurile de uleiuri și categoriile de UU care fac PO.....	(nr.pagină)
2.2. Cantități estimative a uleiurilor plasate pe piață	(nr.pagină)
Secțiunea 3. Acțiunile întreprinse pentru atingerea țintelor de colectare.....	(nr.pagină)
3.1. Rețeaua punctelor de colectare.....	(nr.pagină)
3.2. Etichetarea UU colectate separat.....	(nr.pagină)
3.3. Transportarea conformă a UU.. ..	(nr.pagină)
3.4. Atingerea țintelor de colectare separată a UU.....	(nr.pagină)
3.5. Tratarea optimă a UU.....	(nr.pagină)
3.6. Evidența și raportarea corectă a datelor despre UU.....	(nr.pagină)
3.7. Sensibilizarea și informarea utilizatorilor finali.....	(nr.pagină)
3.8. Operatori autorizați pentru activitatea de colectare, transportare și tratare UU.....	(nr.pagină)
Secțiunea 4. Planul financiar pentru perioada _____.....	(nr.pagină)
Angajamente	(nr.pagină)
Anexe specifice	(nr.pagină)

Secțiunea 1. Datele de identificare

a) **date de identificare:** Sistemul colectiv Asociația _____,
IDNO: _____.

Sistem individual _____,
IDNO: _____.

b) **adresa juridică:** _____;
de activitate: _____.

c) **datele de contact:** tel. + 373 22 _____; mob. +373
69/79 _____; email: exemplu@gmail.com .

d) **numele și funcția semnatarului planului de operare:**

(numele, prenumele, funcția)

e) **descriere a operatorului/operatorilor care prezintă planul colectiv:**

Sistemul colectiv / individual _____ este înregistrat în Registrul de stat al unităților de drept la data de _____, și are drept scop de a aduce mai multă eficiență și omogenitate în îndeplinirea responsabilităților de mediu.

_____ va asigura și supraveghea întregul proces de preluare, colectare, transport, și tratare a uleiurilor uzate, astfel încât, la final, aceste tipuri de deșeuri să nu mai reprezinte un pericol pentru mediul înconjurător și sănătatea umană.

Sistemul colectiv/individual va contribui activ la informarea populației Republicii Moldova asupra importanței colectării separate a acestor tipuri de deșeuri, printr-o serie de activități de informare și conștientizare.

Operatorii economici parte a sistemului colectiv/ operatorul economic sunt/este:

- producător de uleiuri în sensul pct. 8 subpct. 6) din Regulamentul privind gestionarea uleiurilor uzate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. _____ din _____;

Producătorii care fac parte din sistemul colectiv sunt:

1. _____;
2. _____;
3. _____;

Planul de operare descrie modul în care _____ își va onora obligațiile de responsabilitate extinsă a producătorilor, în conformitate cu prevederile Legii nr. 209/2016 privind deșeurile și Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate, respectiv atingerea țintelor de colectare separată.

Secțiunea 2. Obiectul planului de operare

2.1. Tipurile de uleiuri și categoriile de uleiuri uzate care fac obiectul planului de operare

Produsele ce fac obiectul planului de operare sunt uleiuri importate de producător conform Nomenclatorului combinat a mărfurilor (ex. Uleiuri hidraulice, uleiuri lubrifiante, etc), stipulate în anexa nr.1-a la Regulamentul privind gestionarea uleiurilor uzate

Tabelul nr. 1. Tipuri de uleiuri plasate pe piață

271019810	Uleiuri pentru motoare, uleiuri lubrifiante pentru compresoare și uleiuri lubrifiante pentru turbine
271019830	Uleiuri hidraulice

Tabelul nr. 2. Categoriile de uleiuri uzate generate, conform HG 99/2018 privind Lista deșeurilor

13. Deșeuri din uleiuri uzate și comestibili lichizi uzați (cu excepția uleiurilor comestibile, 05 și 12)	
13 02 06*	Uleiuri sintetice de motor, transmisie mecanică și lubrifiante
13 01 10 *	Uleiuri hidraulice neclorurate

Tabelul nr. 3. Categoriile de uleiuri uzate conform Anexei VIII la Convenția de la Basel

A3020	Uleiuri minerale reziduale utilizate în alte scopuri decât destinația lor
-------	---

2.2. Cantități estimative a uleiurilor plasate pe piață și care fac obiectul planului de operare

Reieșind din evoluția datelor cu privire la cantitatea de uleiuri importate și plasate pe piață, cantitățile anuale estimative a _____ în următorii 5 ani se prezintă în Tabelul 4.

Tabel nr. 4. Cantitățile de uleiuri estimate a fi importate/plasate pe piață

Tip ulei	Perioada / cantitatea plasată pe piață (tone)				
	2021	2022	2023 ⁷	2024	2025
Uleiuri pentru motoare, uleiuri lubrifiante pentru compresoare și uleiuri lubrifiante pentru turbine
Uleiuri hidraulice

Tabel nr. 5. Cantitățile de uleiuri vândute pe piață

Tip ulei	Perioada / cantitatea vândută (tone)		
	2021	2022	2023
Uleiuri pentru motoare, uleiuri lubrifiante pentru compresoare și uleiuri lubrifiante pentru turbine
Uleiuri hidraulice

Secțiunea 3. Acțiunile întreprinse pentru atingerea țintelor de colectare

3.1. Rețeaua punctelor de colectare

⁷ Începând cu anul 2023 se vor include cantități estimative

În scopul protecției mediului și a sănătății populației, al prevenirii deversării și contaminării cu uleiuri uzate, membrii sistemului colectiv _____ / sistemul individual _____ vor respecta prevederile Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate și respectarea cerințelor specifice domeniului de protecție mediului.

Colectarea separată conformă a uleiurilor uzate și crearea punctelor de colectare cu indicarea adreselor, este prezentată în tabelul nr. 5.

Tabelul 5. Lista punctelor de colectare a uleiurilor uzate

Nr. d/o	Localitatea	Adresa
1.	mun. Chișinău
2.	mun. Bălți
3.	mun. Cahul
.....
.....

Punctele de colectare uleiuri uzate create vor fi echipate în mod obligatoriu cu recipiente speciale pentru colectare, îndeplinind următoarele cerințe:

- e) să fie rezistente chimic la uleiurile uzate și la substanțele conținute în acestea;
- f) să fie închise etanș și rezistente la șoc mecanic și termic;
- g) să fie amplasate în spații corespunzător amenajate, împrejmuite și securizate, pentru prevenirea scurgerilor necontrolate, pe platforme betonate;
- h) să fie etichetate cu marcajul „Uleiuri uzate” cu dimensiuni de cel puțin 10 x 20 cm, inclusiv aplicate pictogramele de pericolozitate după cum se prezintă în Anexa nr.7 din Regulament privind gestionarea uleiurilor uzate.

În procesul gestionării corecte a punctelor de colectare create, se va asigura **stocarea uleiurilor uzate** cu respectarea următoarele condiții:

- a) să evite în special amestecurile cu apă sau cu alte reziduuri neoleaginoase, dar și cu reziduuri oleaginoase dacă aceasta îngreunează gestionarea corectă a uleiului uzat.
- b) să creeze condiții adecvate pentru accesul transportului solicitat pentru evacuarea uleiului colectat separat.
- c) să prevină depunerile și deversările de ulei uzat cu efecte nocive asupra solului, apelor de suprafață, sistemelor de canalizare, etc.

Poza 1. Condiții stocare uleiuri uzate, inclusiv bazine de izolare secundară

3.2. Etichetarea uleiurilor uzate colectate separat

Pentru a evita poluarea mediului și a nu pune în pericol sănătatea angajaților/populației, toate recipientele pentru colectarea/stocarea și transportarea uleiurilor uzate vor fi etichetate cu marcajul „Uleiuri uzate” cu dimensiuni de cel puțin 10 x 20 cm. Marcajul va fi tipărit vizibil, lizibil și durabil.

Suplimentar, pe fiecare din recipientele pentru colectarea și stocarea uleiurilor uzate se includ pictogramele de pericol relevante ale Sistemului global armonizat de clasificare și etichetare a produselor chimice (GHS). Pictogramele trebuie să fie tipărite vizibil, lizibil și durabil.

Pictograma			
Clasa	Inflamabil	Pericol pentru sănătate	Periculos pentru mediu
Cod pictograma	GHS 02	GHS 08	GHS 09

3.3. Transportarea conformă a uleiurilor uzate

Transportul de uleiuri uzate va fi realizat doar de către operatorii de transport autorizați conform art.25, alin. 2) și în corespundere cu prevederile art. 45 din Legea nr.209/2016 privind deșeurile, se vor respecta următoarele cerințe:

- a) să dețină toate documentele de însoțire necesare pentru deșeurile transportate, din care să rezulte deținătorul, destinatarul, tipul de deșeu, locul de încărcare, locul de destinație și, după caz, cantitatea de deșeurii transportate și codificarea acestora conform legii;
- b) să asigure instruirea personalului pentru încărcarea, transportul și descărcarea deșeurilor în condiții de siguranță și pentru intervenția în cazul unor defecțiuni sau accidente;
- c) să utilizeze unități de transport special dotate pentru transportul uleiului uzat (ex. cisterne metalice și închise ermetic și rezistente la șocuri termice și/sau mecanice) și etichetate corespunzător (*marcaj* "ULEIURI UZATE", conform **anexei nr. 7 din Regulament**)
- d) să doteze unitățile de transport antrenate în activități de colectare și transportarea uleiuri uzate cu un echipament special pentru curățarea containerelor de depozitare a uleiului.
- e) să nu abandoneze deșeurile pe traseu;
- f) să respecte prevederile *Hotărârii de Guvern nr. 589/2017 privind aprobarea Regulamentului transporturilor rutiere de mărfuri periculoase.*

Transporturile transfrontaliere a uleiurilor uzate vor fi marcate cu pictograme corespunzătoare pericolelor conforme cu Sistemul Global Armonizat de Clasificare și Etichetare a Chimicalelor (GHS), prezentate în anexa nr. 7 din Regulament gestionare uleiuri uzate. Exemplu de încărcare/transportare a mărfurilor periculoase se prezintă în poza nr.2 și nr.3

Poza 2

Poza 3

3.4. Atingerea țintelor de colectare separată a uleiurilor uzate după cum se prevede în pct.31 din Regulament privind gestionarea uleiurilor uzate:

- 40% în anul 2023;
- 60% până în 2025;
- 80 % până în 2027.

Estimarea cantităților de uleiuri uzate necesară a fi colectată în vederea atingerii țintelor de colectare se prezintă în Tabelul 6.

Tabelul 6. Cantități estimate de uleiuri uzate necesar de a fi colectate pentru atingerea țintelor de colectare separată

Anul	Cantități colectate separat (CS) (tone)	Ținte de colectare (TC)
2023		40 %

2024		50%
2025		60%
2026		70 %
2027		80 %

Formula de calcul a țintei de colectare pentru anul **2023**:

$(TC_{2023}) = 3 \cdot CS_{2023} / (CV_{2021} + CV_{2022} + CV_{2023}) = 40\%$ Formula de calcul a țintei de colectare pentru anul **2024**:

$(TC_{2024}) = 3 \cdot CS_{2024} / (CV_{2022} + CV_{2023} + CV_{2024}) = 50\%$

Formula de calcul a țintei de colectare pentru anul **2025**:

$(TC_{2025}) = 3 \cdot CS_{2024} / (CV_{2023} + CV_{2024} + CV_{2025}) = 60\%$ Formula de calcul a țintei de colectare pentru anul **2026**:

$(TC_{2026}) = 3 \cdot CS_{2026} / (CV_{2024} + CV_{2025} + CV_{2026}) = 70\%$ Formula de calcul a țintei de colectare pentru anul **2027**:

$(TC_{2027}) = 3 \cdot CS_{2027} / (CV_{2025} + CV_{2026} + CV_{2027}) = 80\%$

Unde,

TC reprezintă valoarea țintelor de colectare stabilite pentru fiecare an

CS reprezintă cantitatea de ulei uzat colectat separat per ani

CV reprezintă cantitatea de ulei vândut pe piața națională

3.5. Tratarea optimă a uleiurilor uzate

Uleiurile uzate vor fi gestionate de _____ în conformitate cu ierarhia deșeurilor, acordând prioritate regenerării, în cazul în care uleiurile uzate se prestează acestei operații sau, alternativ, altor operațiuni de reciclare care au un rezultat echivalent sau mai bun, în conformitate cu prevederile art.3 și 4 din Legea nr.209/2016 privind deșeurile.

Proces descris de reciclare a uleiului de motor:

Reciclarea uleiului pentru motor se face printr-un proces care conține mai multe etape. Depinde de tipul uleiului dacă anumiți pași trebuie urmați sau nu. În primă fază, se îndepărtează compușii stabili cu o masă mai mare decât a uleiului, care se adună în partea de jos a lichidului. Astfel, uleiul curge mai ușor și poate fi prelucrat mai rapid. Compușii solizi care rămân se îndepărtează cu mai multe filtre din ce în ce mai fine. Aceste resturi sunt aruncate în mod responsabil sau folosite pentru producția de energie.

Sunt îndepărtate, în cazul uleiului auto, și urmele de combustibili ușori (*care pot fi folosite apoi pentru aprovizionarea energetică a unui centru de reciclare în cazul în care este posibil*). De asemenea, este captat și etilen glicolul care poate fi întrebuințat în compoziția antigelului reciclat.

Următorul pas este îndepărtarea umezelii din ulei prin intermediul unei substanțe cu proprietăți higroscopice, adică de absorbție a umidității. De asemenea, uleiul se introduce în coloane de rectificare cu site moleculare integrate, care au rolul să rețină apa.

Apoi, are loc distilarea uleiului, tot în coloanele de rectificare, în urma căreia rezultă uleiul de bază. Din uleiul uzat se separă cel industrial, apoi prin distilare se delimitează uleiul de bază, adică partea care poate fi folosită pentru producerea lubrifianților. Rafinarea este următorul pas, aceasta presupunând îndepărtarea sedimentelor rămase după purificare. Uleiul rafinat obținut poate fi prelucrat în continuare prin adăugarea de aditivi. Rezultă, astfel, produse folosite în industria auto.

La final poate avea loc și separarea finală a uleiurilor, prin care acestea sunt împărțite în trei categorii, în funcție de tipul de lubrifianți care rezultă:

- de uz general;
- cu vâscozitate redusă pentru domeniul auto și aplicații industriale;
- cu vâscozitate mare.

Apoi, la uleiurile de bază astfel rezultate se adaugă aditivi, în funcție de produsul care trebuie obținut și de calitățile acestuia. Urmează testarea produselor în ceea ce privește calitatea și puritatea, înainte ca acestea să fie puse pe piață.

Din rafinarea unei unități de ulei de motor rezultă:

- 71% ulei de bază pentru lubrifianți;
- 5% combustibili;
- 14% asfalt; • 10% apă.

3.6. Respectarea cerințelor privind evidența și raportarea corectă a datelor despre uleiuri uzate

Este important să fie asigurată trasabilitatea uleiurilor uzate pe tot parcursul activităților de gestionare, de la generare până la eliminare. Aceasta ajută la asigurarea faptului, că uleiurile uzate în calitate de deșeurile periculoase nu sunt utilizate în activități ilicite și/sau nu sunt eliminate în mod necorespunzător. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 32 și 64 din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile, și pct. 4 alin. (1) din Instrucțiunea cu privire la ținerea evidenței și transmiterea datelor și informațiilor despre deșeurile și gestionarea acestora, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 501/2018, _____ va ține lunar evidența cronologică a cantității, naturii și originii deșeurilor gestionate, completând câte un fișier aparte pentru fiecare categorie de deșeurile pe care le gestionează, conform formularului nr. 1 și cerințelor specificate în anexa nr.1 la Instrucțiune.

De asemenea, conform cerințelor pct. 8 din Instrucțiunea menționată, _____ va păstra evidența deșeurilor gestionate pentru o perioadă de 3 ani, oferind aceste înregistrări, la cerere, autorității de reglementare.

În vederea organizării și conformării la cerințele legale privind evidența și raportarea datelor despre uleiuri uzate gestionate _____ a stabilit un grafic (tabelul nr. 7) pentru prezentarea informației și raportării către Agenția de Mediu

Tabelul nr. 7. Graficul stabilit pentru prezentarea informației și raportării către Agenția de Mediu

Data limita	Tip raport	Date și informații	Entitatea responsabilă
Lunar	Evidența colectării deșeurilor conform HG 501/2018	Cantitate de uleiuri uzate colectată și depozitată/stocată temporar	Punctele de colectare – pentru fiecare punct Sistemul _____ colectiv/ individual _____ – total

30 aprilie	Raportul anual privind gestionarea uleiurilor uzate în SIAMD	- cantitatea de ulei în tone, în funcție de tip, plasată pe piață; - cantitatea de ulei uzat generat (uscat) în tone; - cantitatea de ulei uzat colectat separat în tone; - cantitatea totală de Ulei uzat exportat în tone; -cantitatea de Ulei uzat regenerat în tone; - cantitatea de ulei uzat eliminat în tone.	Sistemul colectiv/ individual _____ Operatori economici autorizați pentru gestionarea uleiurilor uzate
20 noiembrie	Notificare	Modul de onorare a obligațiilor REP și intenția de a desfășura activitatea în anul următor	Sistemul colectiv/ individual _____
La necesitate	Exportul deșeurilor	Notificarea privind exportul deșeurilor conform HG 637/2003 Documentul de transport Garanția financiară	Sistemul colectiv/ individual _____ Operatori economici autorizați pentru gestionarea uleiurilor uzate

Totodată, toate cantitățile de uleiuri uzate preluate de la punctele de colectare sau preluate de la diferite instituții pentru a fi transportate către depozit pentru stocare temporară, vor fi contorizate într-un Registru de evidență și susținute de documente aferente de colectare (*proces-verbal de predare/primire, note de cântărire, etc.*), cu data în care s-a efectuat fiecare operațiune și persoanele desemnate/responsabile de efectuarea și înregistrarea acestora.

În același timp, în cazul exportului deșeurilor, _____ va prezenta în adresa autorității de reglementare informația privind realizarea transferului de deșeuri pentru fiecare tranșă realizată. **3.7. Întreprinderea măsurilor necesare pentru sensibilizarea și informarea utilizatorilor finali conform pct.48 din Regulament**

Pentru a asigura gestionarea ecologică a uleiurilor uzate _____ va asigura activități de informare și sensibilizare a opiniei publice, oferind regulat informații referitor la:

- efectele nocive ale uleiului uzat asupra mediului și sănătății umane;
- locația și datele de contact a punctelor de colectare;
- beneficiile colectării separate și regenerării uleiurilor uzate;
- instrucțiuni cu privire la prevenirea generării uleiurilor uzate și obligația de colectare separată și predare la unul din punctele de colectare;
- semnificația marcajului "ULEIURI UZATE" și a pictogramelor de pericol.

Adițional _____ cu suportul și în parteneriat cu APL-urile, societatea civilă, mass-media va folosi diverse instrumente de comunicare, precum:

organizarea activităților de educare în masă:

- apariții în emisiuni radio și tv;
- publicarea de articole în ziare și reviste;

organizarea seminarelor/training-urilor/evenimentelor pentru diferite grupuri ținte:

- seminare de instruire în școli și universități;
- seminare pentru grupuri interesate – ONG-uri, asociații, instituții, etc.

realizarea de spoturi video destinate distribuției în mediul online prin intermediul rețelelor de socializare;
mesaje publicitare și informative în locurile de comercializare a uleiurilor.

3.8. Activitatea de colectare, transportare și tratare uleiuri uzate va fi asigurată de operatori autorizați de AM

În acest sens, colectarea uleiurilor uzate colectare separat la punctele de colectare create se va realiza prin intermediul operatorilor economici /entităților indicate în tabelul nr. 8.

Tabelul nr.8. Operatori economici autorizați pentru activitatea _____cu care sistemul individual/colectiv are semnat in Contract (se anexează).

Nr.	Potențiali operatori economici / entități participanți la colectare	Nr. de puncte de comercializare
1
2
3

Secțiunea 4. Planul financiar

Planul financiar este un element important în procesul de implementare a responsabilității extinse a producătorului, responsabil pentru planificarea fluxurilor de numerar. Acesta este parte componentă a planului de operare și stabilește din ce fonduri va fi implementat fiecare dintre punctele planului operare.

Planul financiar al sistemului individual/colectiv _____ include:

- Costuri/cheltuieli variabile (*includ costurile de gestionare (colectare, transportare, export, tratare, etc.)*);
- Costuri/cheltuieli operaționale fixe (*includ costurile de infrastructură și sistem de evidență a cantităților de uleiuri uzate, etc.*);
- Costuri/cheltuieli de comunicare și conștientizare (*includ costurile pentru companiile de informare și conștientizare, indiferent de modalitatea în care se realizează*);
- Costuri/cheltuieli administrative (*includ salariile personalului implicat în gestionarea deșeurilor, consultanță, mijloace fixe (calculatoare, aplicații informatice, auto), asistență juridică, chirii și utilități, etc.*);
- *Alte costuri/cheltuieli.*

Planul financiar pentru perioada _____ se regăsește în tabelul nr. 9.

Tabel nr. 9. Planul financiar pentru perioada _____ .

	20__	20__	20__	20__	20__
CHELTUIELI TOTALE					
Cheltuieli colectare ulei uzat
Cheltuieli pentru activități de informare
Cheltuieli administrative
Alte costuri/cheltuieli
VENITURI TOTALE					
Venituri din vânzarea ulei uzat
Venituri din taxa REP (contribuția producători)					
.....					

Cheltuielile de colectare au valoarea de _____ lei și cuprind: costurile de logistică, sisteme de colectare si cheltuieli neprevăzute. Aceste costuri vor fi acoperite exclusiv de către _____.

Valoarea garanției financiare pentru exportul uleiului uzat este estimată la _____ lei/usd/eur. Suma garanției financiare nu este una fixă, aceasta poate fi completată în dependență de costurile de piață din perioada transportului transfrontalier a deșeurilor, numărul exporturilor și cerințelor țării destinate și a celor de export. Cheltuielile pentru campaniile de informare și conștientizare constituie cca _____.

Anexe:

1. Extrasul din Registrul de stat al unităților de drept - _____ filă;
2. Contractul cu operatorul economic/întreprinderea autorizată pentru tratarea uleiurilor uzate - _____ file;
3. Autorizația de mediu pentru gestionarea deșeurilor a operatorului economic/întreprinderea contractată - _____ file;
4. Angajamentele membrilor fondatori;
5. Alte anexe.

Anexa nr.2. Proceduri de prevenire, răspuns și curățare a scurgerilor pentru transportatori de uleiuri uzate

Echipament de intervenție în caz de poluări accidentale, obligatoriu pentru fiecare unitate de transportant autorizată

- Mini baraje absorbante;
- Lavete absorbante;
- Perne absorbante;
- Saci PE⁸;
- Ochelari de protecție;
- Mănuși de protecție rezistente la hidrocarburi;
- Combinezon de protecție.

Măsuri de prevenire scurgeri în procesul transportării

Recomandări	De prevenit
<ul style="list-style-type: none">• Parcați autovehicul departe de carosabil cu utilizarea conurilor/indicatoarelor informative.• Protejați rezervoarele de eventuale derapări• Asigurați-vă că ați plasat corect furtunul în cisternă, înainte de colectare.• Inspectați regulat echipamentul (furtuni, pompe) ale automobilului	<ul style="list-style-type: none">• Accidentele din trafic• Tamponarea cisternelor.• Defecțiuni tehnice ale echipamentului.

Recomandări în cazul scurgerilor de ulei uzat:

Orice scurgere sau contaminare a altor produse cu ulei uzat, acolo unde este posibil necesită a fi remediată imediat:

- a) Izolați sursa de scurgere și închideți supapele vehiculului.
- b) Limitați și controlați scurgerea.
- c) Opriți toate activitățile din zonă și îndepărtați sau opriți orice sursă de aprindere.
- d) Închideți supapa interceptor dacă există una pe șantier și închideți și/sau blocați orice canalizare existentă.
- e) Raportați deversarea către operatorul șantierului.
- f) Începeți curățarea. Solicitați asistență dacă este necesar.
- g) Asigurați-vă că toate materialele utilizate la curățare sunt eliminate în mod corespunzător. Dacă scurgerea are loc pe un teren neetanșat, pământul trebuie îndepărtat și eliminat în mod corespunzător.
- h) Dacă există riscul ca uleiul să pătrundă într-o canalizare, un canal de scurgere a apelor pluviale sau o cale navigabilă naturală, autoritatea locală relevantă trebuie anunțată imediat. Înștiințarea oricărui astfel de incident va fi transmisă agenției

⁸ Saci rulați din polietilena LDPE și HDPE, adecvați pentru deșeuri, depozitare în aer liber cu cerințe ridicate de rezistență la factorii externi și flexibilitate.

corespunzătoare cât mai curând posibil prin intermediul unui raport care detaliază cauza și gravitatea incidentului și măsurile de remediere luate.

Anexa nr.3. Cerințe pentru a asigura măsurile de securitate la locul de muncă

Măsuri de securitate în cazul apariției stării de pericol grav și imediat de accidentare: La

constatarea stării de pericol grav și imediat de accidentare se vor lua imediat următoarele măsuri de securitate:

- 1) oprirea echipamentului de lucru și/sau activității;
- 2) evacuarea lucrătorilor din zona periculoasă; 3) anunțarea serviciilor specializate;
- 4) anunțarea conducătorilor ierarhic superiori;
- 5) eliminarea cauzelor care au condus la apariția stării de pericol grav și imediat. 6) acordarea primului ajutor medical persoanelor ce au suportat răni sau leziuni. În vederea realizării măsurilor sus menționate:

cu referință la cele specificate la subpunctul 1), angajatorul va desemna în prealabil lucrătorii care trebuie să oprească echipamentele de lucru și va asigura instruirea acestora; cu referință la cele specificate la subpunctul 2), angajatorul în prealabil: a) va întocmi planul de evacuare a lucrătorilor;

b) va afișa planul de evacuare a lucrătorilor la un loc vizibil;

c) va instrui lucrătorii în vederea aplicării planului de evacuare a lucrătorilor și va verifica modul în care și-au însușit cunoștințele; cu referință la cele specificate la subpunctul 3), angajatorul în prealabil:

a) va desemna lucrătorii care trebuie să contacteze serviciile specializate și să îi instruiască în acest sens;

b) va asigura mijloacele de comunicare necesare contactării serviciilor specializate;

cu referință la cele specificate la subpunctul 4), angajatorul în prealabil trebuie să stabilească modul operativ de anunțare la nivel ierarhic superior; cu referință la cele specificate la subpunctul 5), angajatorul în prealabil: a) va desemna lucrătorii care au capacitatea necesară să elimine starea de pericol grav și imediat, să asigure instruirea și dotarea lor cu mijloace tehnice necesare intervenției; b) va stabili serviciile specializate care pot interveni.

Angajatorul trebuie să stabilească măsurile de securitate, ținând seama de natura activităților, numărul de lucrători, organizarea teritorială a activității și de prezența altor persoane în afara celor implicate direct în procesul de lucru.

Echipament individual de protecție

1. Dotarea cu echipament individual de protecție se face în scopul prevenirii accidentelor de muncă și a îmbolnăvirilor profesionale.
2. Echipamentele individuale de protecție trebuie să fie utilizate atunci când riscurile nu pot fi evitate sau limitate prin mijloacele tehnice de protecție colectivă sau prin măsuri, metode sau procedee de organizare a muncii.
3. Angajatorului îi revine în totalitate obligația instruirii angajaților asupra tuturor măsurilor care trebuie luate privind securitatea și sănătatea acestora la utilizarea echipamentului individual de protecție în timpul lucrului, astfel:
 - a) trebuie să asigure instruirea în prealabil a angajatului asupra riscurilor împotriva cărora este protejat prin purtarea echipamentului individual de protecție;
 - b) trebuie să asigure instruirea și să organizeze, dacă este cazul, un antrenament privind purtarea echipamentului individual de protecție.
4. Persoana care operează cu uleiul uzat la locul de muncă trebuie să folosească echipament de protecție special pentru a se asigura că nu intră în contact direct și nu este expusă la o concentrație de ulei uzat mai mare decât prevăd standardele de sănătate.
5. Prevederea menționată la pct. 4 nu se aplică dacă uleiul uzat este într-un ambalaj special.
6. Angajatorul sau șeful de depozit trebuie să se asigure că echipamentul de protecție folosit este însoțit de documentație care conține informație cu referire la împrejurările și condițiile în care poate fi utilizat acest echipament.
7. Cu referire la pct. 6, documentația ar putea include anumite informații relevante, cum ar fi temperatura sau presiunea la care echipamentul poate fi utilizat.
8. Zilnic, se verifică starea echipamentelor de protecție și a instalațiilor de ventilare din încăperile de lucru, luându-se măsuri de remediere a deficiențelor constatate.

Anexa nr.4. Programul de măsuri și lucrări în vederea prevenirii poluarii accidentale

Nr. Crt	Masura sau lucrarea (exemple)	Scopul	Locul	Cine raspunde de masura sau lucrare	Termen
1	Verificarea periodică a spațiilor de stocare ulei uzat	Pentru diminuarea efectului de alterare/ deteriorare a recipientelor			
2	Supravegherea activitatilor de transport, manipulare (incarcare, descaracare) a uleiurilor uzate in incinta depozitelor	Evitarea poluarii accidentale la operatiile de transport, manipulare.			
3	Verificarea recipientilor cu uleiuri uzate in vederea depistarii eventualelor defectiuni (spargeri) care pot genera scurgeri accidentale	Evitarea poluarii accidentale a solului cu produse petroliere			
4	In caz de scurgeri accidentale se va imprastia in zona scurgerilor de ulei , materiale absorbante (rumegus,nisip) si apoi se vor colecta in recipiente speciale	Evitarea poluarii accidentale a solului cu ulei uzat			
5	Supravegherea modului de alimentare cu carburanti si lubrifianti a utilajelor si mijloacelor de transport	Evitarea poluarii accidentale a solului si a apelor subterane freatiche cu produse petroliere			
6			

Anexa nr.5. Caracteristici ale proceselor de regenerare a uleiurilor uzate

Cele mai utilizate metode de regenerare a UU descrie în *Ghidul Tehnic Basel*:

Tratare UU pe bază de acid/argilă cuprinde un proces lung, nu este foarte sofisticat și este adecvat pentru o gamă largă de circumstanțe și, prin urmare, este ușor de utilizat în majoritatea țărilor. Cu toate acestea, o serie de studii efectuate cu privire la clasificarea fluxurilor de deșeuri de produse secundare din re-rafinare în termenii pericolelor pentru mediu sugerează că această metodă nu este una ecologică. Motivul principal este cantitatea mare de gudron, produs secundar care prezintă dificultăți la eliminare. Deci, este recomandat să nu se folosească un astfel de proces în cazul în care nu există capacitate tehnică adecvată sau instalații de tratare și eliminare a nămolurilor acide rezultate în urma procesului de prelucrare. Argila cu grad ridicat de absorbție este utilizată pentru a îndepărta impuritățile, cum ar fi metalele grele și produsele de defalcare care apar în procesul de utilizare a uleiului. Argila este utilizată frecvent înainte de distilare pentru a oferi consistență și pentru a da uleiului recuperat o calitate finală superioară.

Tratarea catalitică (hidro tratare) a uleiurilor uzate oferă o soluție viabilă din punct de vedere comercial și este o alternativă a incinerării la temperatură ridicată sau a tratării chimice. Hidrogenarea selectivă ar putea fi utilizată pentru a îndepărta contaminanții precum BCP-urile sau metalele grele din uleiurile uzate. Hidrogenarea catalitică a fluxurilor de deșeuri organice contaminate se efectuează la temperaturi și presiuni moderate. În general, faza organică de tratare este adecvată pentru reutilizarea uleiului ca combustibil. Utilizarea acestei tehnologii este în primul rând constrânsă din punct de vedere economic, deși costurile de eliminare a uleiurilor contaminate cu clor ar putea fi reduse substanțial. Astfel utilizarea acestei tehnologii ar putea avea beneficii economice pozitive. Toate procesele de regenerare constau în aplicarea unor tehnologii sofisticate și necesită monitorizare și expertiză în funcționarea lor. În continuare se indică câteva caracteristici ale acestor procese în ceea ce privește cerințele lor energetice, caracteristicile de generare a deșeurilor, necesitățile chimice ale procesului, etc.

Caracteristici ale procesului de regenerare în ceea ce privește cerințele lor energetice, caracteristicile de generare a deșeurilor, nevoile chimice ale procesului etc.

<i>Distilare/ Hidro Evaluare</i>	<i>acid/argilă</i>	<i>vid/argilă</i>	<i>distilare/hidrotratare în vid</i>
1. Randamentul lubrifiantului ⁹	<i>Scăzut</i>	<i>Mediu</i>	<i>Mediu</i>
2. Stocuri de ulei ¹⁰	<i>Recuperat</i>	<i>Pierdut</i>	-
3. Utilitate ¹¹	<i>Scăzut</i>	<i>Scăzut</i>	<i>Înalt</i>
4. Energia totală ¹²	<i>Înalt</i>	<i>Scăzut</i>	<i>Mediu</i>
5. Produse chimice periculoase ¹⁶	<i>Acid Sulfuric</i>	<i>Caustic</i>	<i>Caustic</i>
Fluxuri de deșeuri rezultate			
6. Nămol acid	<i>Cel mai mult</i>	<i>Deloc</i>	<i>Deloc</i>
7. Argilă uleioasă	<i>Cel mai mult</i>	<i>Puțin</i>	<i>Puțin</i>
8. Nămol caustic sau caustic uzat	<i>Deloc</i>	<i>Puțin</i>	<i>Puțin</i>
9. Apă procesată	<i>Scăzut</i>	<i>Mediu</i>	<i>Înalt</i>

Sursa: *Ghidul Tehnic Basel*

⁹ *Randament de lubrifiant*: randamentul de ulei în procesul acid/argilă este scăzut din cauza pierderi la nămolul acid, având loc un anumit grad de sulfonare. Cei doi procesele de distilare nu recuperează stocurile strălucitoare și acest lucru se reflectă în lor recuperare moderată a uleiului lubrifiant.

¹⁰ *Stocuri strălucitoare*: stocurile strălucitoare sunt recuperate numai în acid/argilă proces. Acest proces ar fi favorizat în situația neobișnuită în care uleiurile uzate conțin proporții extrem de mari de stocuri strălucitoare

¹¹ *Utilități*: „Utilități” se referă la necesarul total de energie externă (putere plus combustibil).

¹² *Energia totală*: Aceasta este energia externă totală (utilități) plus potențialul energia pierdută în uleiurile nerecuperate. ¹⁶ *Produse chimice periculoase*: În procesul acid/argilă, operatorii sunt expuși riscului manipulării acidului sulfuric concentrat și acidului rezultat nămol. Toate cele trei procese expun operatorii la posibile arsuri chimice

Anexa nr.6. Lista unităților care acordă sprijin în cazul apariției unei poluări accidentale

Denumire unitate	Adresa	Telefon/ fax
Agentia de Mediu Chișinău	MD-2005, mun. Chisinau, str. Albișoara 38	Tel: 022 820770 Email: am@am.gov.md
Inspectoratul pentru Protecția Mediului	Strada, C. Tănase, 9 MD 2005	Adresa electronică: mediu@ipm.gov.md
Inspectoratul pentru Situații de Urgență Chișinău	Chișinău, str. Gh. Asachi 69	tel: 73-85-16 fax: 73-85-01 e-mail: dse@dse.md.com
Numărul unic de urgență		112